MERIJÄRVEN KUNTA

TASEKIRJA

2016

Kunnanhallitus 28.3.2017
Kunnanvaltuusto 23.5.2017

MERIJÄRVEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS VUOSI 2016

Sisältö

1.	**Toimintakertomus**	**5**
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.1.2	Kunnan hallinto	7
1.1.3	Kunnan toiminnan ja talouden kehitys	8
1.1.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.1.5	Kunnan henkilöstö	11
1.1.6	Kunnan sisäisen valvonnan järjestäminen	12
1.1.7	Tilikauden tuloksen muodostuminen	14
1.1.7.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	15
1.1.7.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	16
1.1.7.3	Tase ja sen tunnusluvut	17
1.1.7.4	Kunnan kokonaistulot ja –menot	19
1.1.8	Kuntakonsernin toiminta ja talous	20
1.1.8.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	20
1.1.8.2	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	21
1.1.8.3	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	22
1.1.8.4	Konsernitase ja sen tunnusluvut	23
1.1.9	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamista koskevat toimenpiteet	24
2.	**Talousarvion ja toiminnan toteutuminen**	**25**
2.1	Käyttötalousosan toteutuminen	25
2.1.1	Hallinto- ja elinkeinopalvelut	25
2.1.2	Perusturvapalvelut	30
2.1.3	Sivistystoimi	34
2.1.4	Tekninen toimi	43
2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	49
2.3	Investointiosan toteutuminen	51
2.4	Rahoitusosan toteutuminen	53
2.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	54
3.	**Tilinpäätöslaskelmat**	**56**
3.1	Tuloslaskelma	56
3.2	Rahoituslaskelma	57
3.3	Tase	58
3.4	Konsernilaskelmat	60
4.	**Tilinpäätöksen liitetiedot**	**64**
4.1	Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät	64

4.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	64
4.3	Tuloslaskelman liitetiedot	65
4.4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	67
4.5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	69
4.6	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskeva liitetiedot	69
4.7	Henkilöstöä ja tilintarkastusta koskevat liitetiedot	70
5.	**Eriytetyt tilinpäätökset**	**72**
5.1	Kirjanpidollisesti eriytetyn taseyksikön tlinpäätöslaskelmat	72
5.1.1	Vesi- ja viemärilaitoksen tuloslaskelma	72
5.1.2	Vesi- ja viemärilaitoksen rahoituslaskelma	73
5.1.3	Vesi- ja viemärilaitoksen tase	74
5.1.4	Vesi- ja viemärilaitoksen toimintakertomus	75
5.2	Polttoaineen myynnin tuloslaskelma	75
5.3	Kirjanpidollisesti ja laskennallisesti eriytettyjen taseyksiköiden vaikutus kunnan talouteen	76
6.	**Luettelo kirjanpitokirjoista, säilytysajat ja tositelajit**	**77**
7.	**Vuoden 2016 tilinpäätöksen allekirjoitukset tilinpäätösmerkinnät**	**78**

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Yleinen taloudellinen kehitys

Pitkään jatkuneen taantumaan jälkeen vuoden 2015 aikana talous kääntyi hienoisesti plussan puolelle. Kasvu jatkui heikkona edelleen vuoden 2016 aikana. Kasvu on tapahtunut lähinnä yksityisen kulutuksen lisääntymisen seurauksena. Ennusteen mukaan talous kasvaa hitaasti n. 1 % vauhtia myös vuoden 2017 aikana. Merkittävää käännettä parempaan ei ole odotettavissa.

Työttömyyden osalta tilanne on pysynyt vaikeana huolimatta siitä, että työttömyys kääntyi hienoiseen laskuun vuoden 2015 loppupuolella. Vuoden 2016 lopussa työttömien osuus koko maan työvoimasta oli n. 9,2 %. Kuluvan vuoden aikana työttömyyden arvioidaan pysyvän lähes ennallaan. Työllisten määrä kasvoi nopeammin kuin työttömien määrä väheni. Nuorten työllisyystilanne on edelleenkin huolestuttavan heikko, samoin pitkäaikaistyöttömyys kasvoi edellisvuodesta.

Kuluttajahintojen kasvu on edelleen hidasta. Vuoden 2016 keskimääräinen kuluttajahintojen muutos oli 0,2 %. Syynä alhaiseen inflaatioon olivat etenkin vaimea talouskehitys, palkkojen hidas nousu ja edulliset tuontihinnat. Suomen Pankin ennusteen mukaan inflaatio kiihtyy palveluiden hintojen nousun myötä 0,8 prosenttiin vuonna 2017 ja 1,0 prosenttiin vuonna 2018.

Kuntien talous pysyi varsin tasapainosena vuoden 2016 aikana. Kuntien toimintamenot kasvoivat vuoden aikana n. 1,3 %. Kuntien saamat verotulot kasvoivat 1,4 % edellisestä vuodesta. Kuntien ja kuntayhtymien tulot lisääntyivät erityisesti kasvaneiden valtionosuuksien kautta. Valtionosuuksissa kompensoitiin kuntien veroperustemuutoksista johtuvia veromenetyksiä 260 miljoonaa euroa ja lisäksi kunnat saivat 270 miljoonaa euroa valtionosuuksia kuntien ja valtion välisen kustannusjaon tarkistuksen seurauksena. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate kasvoi edellisestä vuodesta. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi n. 3,6 %.

Merijärven kunta vuonna 2016

Naapurikuntien kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä. Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisessa ja ympäristöterveydenhuollossa yhteistyö jatkui Kalajoen kaupungin kanssa. Yhteistyö maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella jatkui, isäntäkuntana toimi Kalajoen kaupunki. Ympäristösihteerin palvelut ostettiin Ylivieskan kaupungilta ja elinkeinoneuvonta Kalajoen kaupungilta.

Kuntastrategian mukaisesti Merijärvi jatkoi edelleen itsenäisenä ja tehokkaana kuntana painottaen vireää elinkeinoelämää, yhteistyöverkostoja ja kuntalaisten vastuullisuutta. Merkittävimpänä tekijänä kunnan menestymisen kannalta nähtiin juuri toimiva yhteistyö naapurikuntien kanssa. Kuntastrategian päivittämistä jatkettiin.

Valtion taholla jatkettiin edelleen uudistushankkeita, jotka toteutuessaan vaikuttavat merkittävästi koko kuntakenttään ja yksittäisiin kuntiin. Aluehallinto- ja soteuudistus jatkui edelleen ja siitä annettiin useita lausuntoja. Maahan on kaavailtu syntyvän 18 uutta maakunnallista itsehallintoaluetta vuoden 2019 alussa. Uudistuksessa kunnilta siirretään maakunnille vastuu sosiaali- ja terveystoimen, pelastushallinnon ja maaseutuhallinnon (ml. lomitus) palveluista

Kunnan investoinnit painottuivat lähinnä korjausrakentamiseen sekä pieniin uudiskohteisiin. Suurimmat toteutettaviksi kaavaillut investoinnit, Salmenrannan korjaaminen, asuinrakentaminen ja jätevedenpuhdistamon bioroottorin uusiminen siirtyivät toteutettaviksi vuodelle 2017.

Kunnan talous jatkoi vuonna 2016 alijäämäisenä edellisen vuoden tavoin, tilinpäätöksessä tulos oli alijäämäinen 161 935 euroa. Talouden heikkoon tilaan vaikutti etenkin tuloverokertymän voimakas pieneneminen edellisestä vuodesta, verotulot pienenivät 10,7 % eli n. 300.000 euroa. Muiden toimintojen osalta kunnan talous kehittyi hyvään suuntaan, toimintakulut pienenivät 3,9 % edellisvuodesta.

Kunnan toimintakulut ilman polttoaineen hankintaa pienenivät edellisestä vuodesta 4,6 % (edellinen vuosi kasvua 4,3 %). Toimintatuotot ilman polttoaineen myyntiä pienenivät 11,5 % (edellinen vuosi 8,9 %). Sijoitustoiminnan kehitys oli vuoden aikana positiivista. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden lopussa 2,779 milj. euroa (2015: 2,678 milj. euroa). Sijoitusstrategia noudatti kunnanvaltuuston hyväksymää varovaista sijoituspolitiikkaa. Talousarviolainojen määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta.

Kehitysnäkymät vuodelle 2017

Vuoden 2017 talousarviossa varauduttiin Salmenrannan palvelukeskuksen remonttiin, hanke on kunnan merkittävin yksittäinen investointi vuonna 2017. Hanke jatkuu myös seuraavana vuonna ollen kokoluokaltaan merkittävimpiä investointeja vuosiin. Talousarviossa varauduttiin myös rivitalon rakentamiseen kunnan vuokra-asunnoiksi. Investoinnilla varaudutaan osaltaan Hanhiven ydinvoimalatyömaan tuomaan kasvuun.

Talouteen tuovat merkittäviä paineita vuonna 2016 tapahtunut tuloverojen voimakas väheneminen. Käyttötalouden puolella menojen kasvuun on paineita koko ajan. Sote- ja maakuntauudistus tulevat jatkossa asettamaan kuntien talouden tiukkaan tilanteeseen, valtionosuudet pienevät, tuloveroprosentteja leikataan. Taloudenpidossa vaaditaankin tarkkaa seurantaa.

Kunnallishallintoon kohdistuvia uudistuksia seurataan hyvin tarkasti ja niiden valmisteluun pyritään vaikuttamaan lausunnoilla. Sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus jatkuu edelleen tavoitteena vuosi 2019, jolloin uusien maakuntien on määrä aloittaa toimintansa. Uudistusten aiheuttamasta epävarmuudesta huolimatta kuntaa on pyritty kehittämään ja kuntalaisten palveluihin ja asumisviihtyisyyteen panostamaan taloudellisten voimavarojen puitteissa. Yhteistyötä Kalajoen kaupungin ja muiden naapurikuntien kanssa jatketaan.

Huolimatta alijäämäisestä tuloksesta, vuosi 2016 oli toiminnan osalta onnistunut. Alijäämä syntyi sellaisista tekijöistä, joihin kunta ei omilla toimillaan pystynyt vaikuttamaan juuri ollenkaan. Varsinainen toiminta sujui ennakoidun mukaisesti ja osin jopa paremmin. Esitän kunnan henkilökunnalle ja luottamushenkilöille parhaimmat kiitokset kuluneesta vuodesta ja toivon yhteistyön jatkuvan yhtä hyvänä vuonna 2017.

Kari Jokela

1.1.2 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kuntalaisten valitsema valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Nykyinen valtuusto aloitti vuoden 2013 alussa. Valtuustossa on 15 jäsentä. Kuntalain mukaan valtuusto voi alle 2000 asukkaan kunnassa päättää valtuutettujen lukumääräksi 13-17 valtuutettua. Vuonna 2016 valtuusto kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 46 asiaa.

Valtuuston jäsenet:

Alaranta Juhani (kesk)	pj.
Eilola Saku (ps)	I varapj.
Saukko Päivi (kesk)	II varapj.
Helaakoski Erkki (kesk)	
Kalapudas Heikki (kesk)	
Lahti Kari (kesk)	
Nivala Esko (kesk)	
Nivala Kirsti (kesk)	
Perälä Juha (kesk)	
Rautio Eila (ps)	
Sakko Antti (kesk)	
Salmu Arvo (kesk)	
Saukko Hannu (kesk)	
Saukko Tapani (kesk)	
Takaeilola Juha (ps)	

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan hallintoa, vastata kunnan toiminnoista, organisaatiosta ja taloudesta. Kunnanhallitus valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat ja huolehtii päätösten täytäntöön panosta yhdessä lautakuntien kanssa. Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa ja käsitteli 122 asiaa. Kunnanhallituksen kokouksissa esittelijänä toimi kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus on asettanut henkilöstöjaoston käsittelemään henkilöstöasioita.

Kunnanhallituksen jäsenet:

Nivala Kirsti	pj.
Sakko Antti	varapj.
Kalapudas Heikki	
Lahti Kari	
Leppikorpi Jenna	
Pudas Jaana	
Takaeilola Juha	

Lautakunnat

Kunnan hallinto-organisaatio jakaantuu kolmeen toimialueeseen, joiden alaisuuteen kuuluu 4 lautakuntaa. Tarkastuslautakunta kuuluu suoraan kunnanvaltuuston alaisuuteen.

Tarkastuslautakunta

Hallinto- ja elinkeinotoimi, osastopäällikkö kunnanjohtaja Kari Jokela
Keskusvaalilautakunta

Sivistystoimi, osastopäällikkö rehtori-sivistystoimenjohtaja Jari Ylikulju
Sivistyslautakunta
Vapaa-aikalautakunta

Tekninen toimi, osastopäällikkö tekninen johtaja Esa Linnala 1.4.2016 alkaen
Tekninen lautakunta

Lautakuntien kokoonpano vaihtelee kolmen ja seitsemän henkilön välillä. Henkilövalinnoissa on otettu huomioon eri puolueet ja eri talouskylät.

1.1.3 Kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Kunnan toiminta tapahtui kertomusvuoden aikana valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulosaluetasolla. Vuoden aikana kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion lisämäärärahoja seuraavasti:

Käyttötalouteen:
- ei lisämäärärahoja tai määrärahamuutoksia

Investointeihin:
- ei lisämäärärahoja tai määrärahamuutoksia

Vuoden 2016 toimintatulot olivat 1 453 939 €. Toimintatulot pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna 139 605 € eli 8,7 %. Toimintakulut pienenivät vuodesta 2015 yhteensä 316 163 € eli 3,9 %. Toimintakulut olivat yhteensä 7 869 126 €.

Kunnan talouden tila pysyi edellisen vuoden tasolla. Vuosikate oli kertomusvuonna 230 986 €, kun se edellisenä vuonna oli 238 046 €. Vuosikate ei kattanut kokonaan poistoja, joten alijäämäksi muodostui 152 872 €. Tulos edellisenä vuonna oli alijäämäinen 162 112 €.

Pitkäaikaisten lainojen määrä oli 2 380 848 € (2015: 2 357 065 €) ja lyhytaikaisten 400 000 € (2015: 400 000 €).

Vuodelle 2016 kunnanvaltuusto hyväksyi tuloveroprosentiksi 21,50 % (2015: 21,00 %). Verotulot kaikkiaan pienenivät vuoteen 2015 verrattuna 10,7 %. Kunnallisveron tuotto pieneni edellisestä vuodesta 12,5 %, yhteisöveron tuotto kasvoi 4,2 % ja kiinteistöveron tuotto kasvoi 4,3 %. Valtionosuudet kasvoivat vuoteen 2015 verrattuna 3,1 prosenttia.

Verotulojen kehitys 2009-2016

1.000 €	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä
2009	2.054	78	84	2.216
2010	2.122	108	111	2.342
2011	2.257	117	112	2.487
2012	2.225	67	113	2.405
2013	2.420	74	120	2.614
2014	2.400	84	187	2.671
2015	2.489	104	189	2.782
2016	2.178	107	197	2.178

Valtionosuuksien kehitys 2009-2016

1.000 €	Yleinen	Sosiaali- ja terv.	Opetus- ja kultt.	Yhteensä
2009	122	2.675	1.121	3.919
2010				3.996
2011				3.955
2012				4.050
2013				4.179
2014				4.233
2015				3.917
2016				4.039

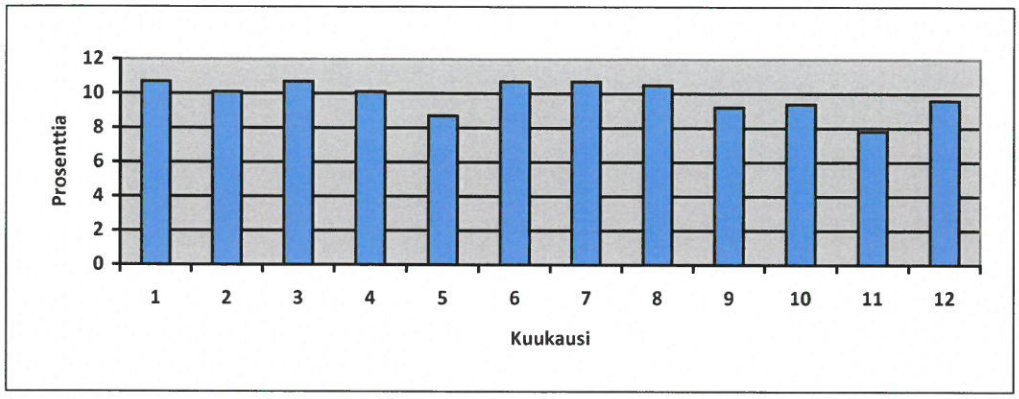
Verotulotasaus sisältyy hallinnollisesti eri valtionosuusluokkiin.

Merijärven kunnan sosiaali- ja terveystoimen sekä ympäristöterveydenhuollon hoitaa Kalajoen kaupunki isäntäkuntana. Yhteistoiminta alkoi 1.1.2009.

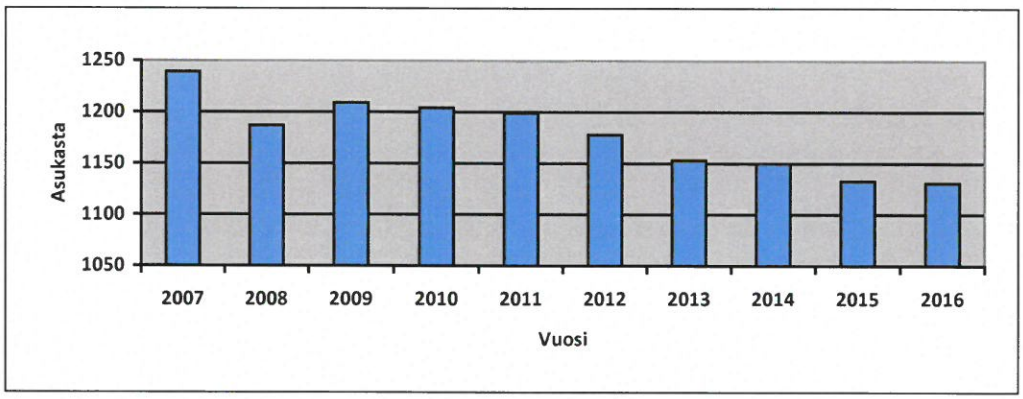
Kunta myy edelleen polttoainetta omistamassaan huoltoasemakiinteistön tiloissa. Kunta ostaa, hinnoittelee ja myy polttoaineen. Tiloissa toimiva 4H-yhdistys huolehtii seteliautomaatin tyhjennyksen ja korttiostotilitykset eteenpäin viikoittain.

Merijärven kunnan asukasluku pysyi kertomusvuonna edellisvuoden tasolla. Asukasluku oli vuoden 2016 lopussa 1131 henkilöä, kun se vuoden 2015 lopussa oli 1133 henkilöä. Työttömyyden kuukausittainen keskiarvo oli vuonna 2016 9,8 %, kun se vuonna 2015 oli 10,5 %. Joulukuun lopussa työttömyysaste oli 9,6 % (31.12.2015: 10,7 %).

Työttömyys kuukausittain vuonna 2016

Väestön muutos vuosina 2007-2016

1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätösvuosi 2016 oli Merijärven kunnalle toinen alijäämäinen vuosi usean peräkkäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Kunnalla on taseessa kuitenkin ylijäämää edelleen lähes 3,0 miljoonaa euroa. Syynä heikkoon tulokseen oli lähinnä verotulojen kääntyminen voimakkaaseen laskuun. Muilta osin toimintakulut pysyivät edellisen vuoden tasolla jopa alittaen ne ja kunnan toiminta oli suunnitelmien mukaista.

Sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta vuosittaiset vaihtelut ovat suuria etenkin erikoissairaanhoidon osalta, jonka ennustettavuus on vaikeaa. Muutoin sote-menot tulevat jatkossa kasvamaan samaa tahtia muiden käyttötalousmenojen kanssa. Suunnitelmien mukaan sote-palvelut siirtyvät maakunnille vuoden 2019 alussa. Tällöin kunnilla ei ole enää määräysvaltaa palveluihin toimintojen keskittyessä suurempiin yksiköihin. Samalla noin puolet kunnan menoista siirtyy maakunnalle. Käyttötalousmenojen kasvu pyritään pitämään suunnitelmakaudella kurissa toimintoja supistamatta. Kasvun hillitseminen on tärkeää kunnan talouden toimivuuden kannalta. Käyttötaloustulojen osalta kasvua on vaikea saada aikaan, taksojen ja maksujen tarkistuksia tehdään säännöllisesti.

Valtionosuudet muodostivat tilinpäätösvuonna Merijärven kunnan kokonaistuloista noin puolet. Kunnan saamia valtionosuuksia leikattiin voimakkaasti vuonna 2015 jonka jälkeen ne ovat kääntyneet jälleen kasvuun. Maakuntauudistuksen vaikutukset valtionosuuksiin ovat vielä hämärän peitossa ja niiden ennakoiminen on tällä hetkellä lähes mahdotonta.

Verotulojen osuus Merijärven kunnan tuloista on keskimääräistä pienempi johtuen lähinnä asukkaiden alhaisesta tulotasosta. Tuloverokertymä on kuitenkin kasvanut vuosittain tilinpäätösvuoteen saakka, jolloin verokertymä pieneni yli 12 % edellisestä vuodesta. Tuloveroprosenttia nostettiin vuodelle 2016, korotuksia joudutaan mahdollisesti miettimään uudelleen lähivuosina. Kiinteistöverolla ja yhteisöverolla ei ole niin suurta merkitystä kunnan tulonmuodostuksessa, että ne pystyisivät paikkaamaan tuloveron voimakkaan pienenemisen.

Kunnan tekemät investoinnit ovat viime vuosina olleet maltillisia. Jatkossa investoinnit tulevat painottumaan erityisesti korjausinvestointeihin, joista tärkeimpänä Salmenrannan palvelukeskus. Salmenrantaan kunta investoi tulevien vuosien aikana merkittävän summan. Myös koulun asuntolan tilanne tulee mietittäväksi lähivuosina. Kunta panostaa edelleen myös asuntorakentamiseen, jonka avulla on mahdollista vaikuttaa kunnan asukaslukuun. Jatkossa olisi toivottavaa, että asuntotuotantoon löytyisi halukkuutta ja intoa myös kaupallisilta toimijoilta.

Talouden osalta Merijärven kunnan tilanne tulee jatkumaan kireänä tulevina vuosina. Sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpano ja suunnitelmien keskeneräisyys hankaloittavat merkittävästi tulevien vuosien arvioimista. Käyttötalousmenot kasvavat vääjäämättä vuosittain ja mikäli yleinen taloudellinen tilanne paranee, korkomenot tulevat kasvamaan. Kunnan lainasalkku on vielä kohtuullinen, mutta lainaa joudutaan ottamaan vuosittain lisää etenkin korjausinvestointeihin. Kunnalla on sijoituksia n. 2,8 milj. euron arvosta. Sijoitussalkku ja siitä saatavat tuotot antavat kunnalle hyvän taloudellisen puskurin, jota ei ole syytä jatkossakaan merkittävästi purkaa. Pyhäjoen ydinvoimalahanke vaikuttaa koko alueelle Merijärvi mukaan luettuna positiivisesti tuoden lisää työpaikkoja ja mahdollisesti myös asukkaita hankkeen lähtiessä kunnolla käyntiin.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Merijärven kunnan henkilöstö 31.12.

	2016	2015
Vakinainen henkilöstö	33,34	33,34
Muu henkilöstö	6,89	6,89
Henkilöstö yhteensä	40,23	40,23

Tehtäväkohtainen henkilöstömääräselvitys liitetiedoissa (s. 56)

Palkkamenot

	2016	2015
Palkat ja palkkiot	1 590 887	1 604 054

1.1.6 Kunnan sisäisen valvonnan järjestäminen

Merijärven kunnan sisäinen valvonta on järjestetty kunnanvaltuuston 26.2.2014 § 4 hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeiden mukaisesti. Ohje täyttää Kuntalakiin lisätyt uudet säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kunnan osalta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Käytännön toteuttamisvastuu on tilivelvollisilla toimielimillä ja niiden jäsenillä sekä vastuualueiden päälliköillä.

Valtuusto on 18.12.2012 § 39 hyväksynyt hallintosäännön, jossa on määritelty mm. toimielinten ratkaisuvalta ja vastuut sekä johtavien viranhaltijoiden vastuut. Valtuusto on täydentänyt 26.2.2014 § 3 hallintosääntöä täsmentämällä sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien tehtävien ja vastuun jakoa Kuntalain lisäysten mukaisesti. Hallintosääntö on tarkoitus uusia vuoden 2017 aikana.

Sisäisellä valvonnalla pyritään toiminnan taloudellisuuden ja tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja toteamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen. Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan tuloksellisesti. Riskienhallinta on myös osa sisäistä valvontaa.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.
Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erillisten toimenpiteiden ja varojen käytön valvontaa, jota eivät suorita erityiset valvontaelimet vaan koko kuntaorganisaatio. Vastuu sisäisen tarkkailun osalta on ennen kaikkea toimivalla henkilöstöllä kaikilla organisaation tasoilla.
Sisäinen tarkastus on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa. Sisäinen tarkastus tehdään toimivan johdon johdolla ja alaisuudessa, kohde tietää olevansa tarkastuksen alaisena.
Seuranta on ennen muuta luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu.

Sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti hallintokunnat raportoivat talousarvion toteutumisesta puolivuotiskatsauksessa, jonka käsittelevät lautakunnat, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto. Kunnanhallitukselle raportoidaan talouskatsauksen muodossa neljännesvuosittain. Tilivelvollisten velvollisuutena on huolehtia seurantaraporttien laatimisesta ja tehdä tarvittaessa esitykset toimintojen tai talousarvion muutoksista. Tarpeen mukaan taloudesta tuotetaan raportteja seurannan tarpeisiin.

Valtuustolle osoitetun puolivuotiskatsauksen on tässä muodossa todettu olevan riittämätön talouden tarkan seurannan välineeksi. Hallintokunnat ja lautakunnat raportoivat alkuvuoden toteutumasta valtuustolle siten, että raportti on valtuuston käsittelyssä jo kesäkuussa. Näin luottamushenkilöillä on käytössään ajantasaisempaa tietoa kunnan taloudesta ja toiminnan toteutumisesta. Raportoinnin sisältöä on tarkennettu siten, että valtuusto saa aikaisempaa tarkempaa tietoa taloudesta.

Merkittävimmät riskit kunnan toimintaan aiheuttavat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin riskeihin voi kuulua sekä sisäisiä että ulkoisia riskejä. Kunnassa

ei ole tehty erillistä riskienkartoitusta vaan riskien arviointia toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Riskienhallinta toteutuu päivittäisen toiminnan yhteydessä.

Strategiset riskit liittyvät pääosin kunnan toimintaympäristöön; väestöön ja sen muutoksiin, työpaikkoihin, lainsäädäntöön, palveluiden järjestämiseen. Väestön väheneminen on merkittävä uhka kunnan palveluille. Työikäisen väestön poismuutto vaikuttaa suoraan kunnan verotuloihin, samoin työttömyys. Vaikka Merijärvellä syntyvyys on vielä suhteellisen korkealla tasolla ja vuosittaiset ikäluokat ovat kunnan kokoon nähden suuria, voimakas poismuutto kääntää kunnan asukasluvun laskuun. Asukasluvun kääntäminen kasvuun onkin lähivuosien merkittävimpiä haasteita kunnalle. Toinen merkittävä riski ovat valtion toimenpiteet. Viime vuosien aikana maan hallitus on aloittanut useita kuntiin ja niiden palveluntuotantoon kohdistuvia uudistuksia. Toteutuessaan monet uudistuksista siirtävät merkittäviä kuntalaisten palveluja pois kunnan omasta päätösvallasta ja mahdollisesti jopa kauemmas kuntalaisten ulottuvilta sekä kaventavat kunnan tuloja kuten sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on suunniteltu.

Talouden riskeistä merkittävimpiä ovat muutokset kunnan tuloissa. Valtionosuuksiin ja verotuloihin kohdistuvat muutokset voivat aiheuttaa vaikeuksia kunnan toiminnalle. Sote- ja maakuntauudistus sekä niihin liittyvät valtionosuuksien ja tuloveroprosentin leikkaukset aiheuttavat kunnissa suurta epävarmuutta toimintojen ja palvelujen suunnittelussa. Valtionosuudet muodostavat Merijärven kunnan tuloista lähes puolet, joten sen merkitys kunnan toimintaan on erittäin suuri. Korkojen nousu on myös merkittävä taloudellinen riski. Merijärven kunnalla oli 31.12.2016 pitkäaikaista lainaa 2 380 848 € joista hieman alle puolet oli sidottu lyhyisiin korkoihin. Korkotaso on pysynyt alhaisena jo pitkään. Korkojen nousu aiheuttaisi kunnalle taloudellisia ongelmia, tosin merkittävää nousua ei ole lähiaikoina näkyvissä. Lainasalkkua on pystytty useiden vuosien ajan pienentämään, mikä pienentää korkoriskiä. Kuluvana vuonna aloitettavat mittavat peruskorjaushankkeet lisäävät kuitenkin merkittävästi lainarahan tarvetta. Takaukset ja vakuudet muodostavat myös riskin. Merijärven kunnan linjana on ollut, että kunta ei yleensä myönnä takauksia.

Toiminnallisista riskeistä toiminta- ja työketjujen sujuvuus on pienen organisaation kannalta ongelmallinen. Organisaation ohuus ja siinä toimivan henkilöstön pieni määrä voi johtaa tilanteisiin, joissa väärinkäytösten mahdollisuus on olemassa. Varahenkilöjärjestelmä on vaikea rakentaa, koska erityistä osaamista vaativiin tehtäviin (esim. kirjanpito) ei omasta organisaatiosta löydy tarpeeksi osaajia. Taloushallinnon tehtävissä riskiä on pyritty pienentämään tehtäviä hajauttamalla ja luomalla varajärjestelmää olemassa olevien resurssien puitteissa. Kunnassa auki olleisiin virkoihin ja toimiin on hakeutunut ammattitaitoista henkilökuntaa. Toiminnallisia riskejä voi liittyä myös mm. tietojärjestelmiin, johtamiseen ja päätöksentekoon sekä infran toimivuuteen. Näihin on kiinnitetty huomiota eikä merkittäviä riskejä ole tiedossa.

Vahinkoriskit kohdistuvat työntekijöihin, kuntalaisiin sekä kunnan omaisuuteen. Vahinkoriskiä pyritään pienentämään vakuutuksilla sekä koulutuksella. Kaikki kunnan työntekijät ja omaisuus on vakuutettu ja vakuutukset pidetään ajan tasalla. Vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2014. Kilpailutuksella saavutettiin huomattavia säästöjä samalla kun vakuutusturvaa laajennettiin ja tarkistettiin.

Merijärven kunnan hallinto on tilinpäätösvuonna toiminut kuntalain, kunnan johto- ja muiden sääntöjen sekä sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestettyä ja toimivaa. Toiminnassa mahdollisesti ilmenevät puutteet pyritään korjaamaan heti niiden ilmettyä. Tilinpäätösvuonna toteutui toiminnallinen riski pääkirjanpitäjän pitkäaikaisen sairausloman takia. Tehtävät saatiin hoidettua naapurikunnan avustuksella, mutta tilanne vaatii pitempiaikaisen ja kestävän ratkaisun.

1.1.7 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Näiden laskelmien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan vielä miten investoinnit, sijoitukset ja lainalyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin on rahoitettu.

Toimintakate tuloslaskelmassa näyttää paljonko toimintakuluista jää katettavaksi verorahoituksella eli valtionosuuksilla ja verotuloilla. Vuoden 2016 toimintakate oli –6 415 186,28 € (edellinen vuosi –6 592 225,41 €).

Vuosikatteen tulisi kattaa poistot eli kunnan pitkävaikutteiset menot. Rahoituslaskelmassa vuosikate tarkoittaa kuinka paljon investointeihin ja lainojen lyhennyksiin on käytettävissä tulorahoitusta. Tilinpäätösvuonna vuosikate oli 230 986,06 € (edellinen vuosi 238 046,15 €).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Vuoden 2016 tilikauden tulos oli alijäämäinen 152 872,58 € (edellinen vuosi alijäämäinen 162 112,39 €).

1.1.7.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (1000 €)

	2016	2015
Toimintatuotot yhteensä	1 453	1 593
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut yhteensä	7 869	-8 185
TOIMINTAKATE	**- 6 415**	**-6 592**
Verotulot	2 484	2 782
Valtionosuudet	4 039	3 917
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		1
Muut rahoitustuotot	148	174
Korkokulut	-25	-31
Muut rahoituskulut	-9	-13
VUOSIKATE	**230**	**238**
Poistot/arvonalentumiset	-383	-400
TILIKAUDEN TULOS	**-152**	**-162**
Tilikauden yli-/alijäämä	**-152**	**-162**

Tuloslaskelman tunnusluvut	**2016**	**2015**
Toimintatuotot/Toimintakulut %	18,5	19,5
Vuosikate/Poistot %	60,1	60
Vuosikate €/asukas	204	210
Asukasluku 31.12.	1131	1133

Toimintatuotot/Toimintakulut, %-tunnusluku osoittaa, paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus.

Vuosikate/Poistot, %-tunnusluku, jos se on 100 %, oletetaan, että kunnan tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

1.1.7.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (1000 €)

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	230	238
Tulorahoituksen korjauserät	-1	
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-102	-243
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	22	138
Toiminnan ja investointien rahavirta	**149**	**133**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
- Antolainasaamisten lisäykset		
- Antolainasaamisten vähennykset	1	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300	500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-276	-276
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	269	-99
Rahoituksen rahavirta	294	322
Rahavarojen muutos	**443**	**179**
Rahavarat 31.12.	3 065	2 630
Rahavarat 1.1.	2 630	2 450

Rahoituslaskelman tunnusluvut	**2016**	**2015**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.	902	878
Investointien tulorahoitus % Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.	277	98
Lainanhoitokate Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Mikäli tunnusluku on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon.	0,7	0,9
Kassan riittävyys pv Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.	139	110
Asukasmäärä 31.12.	1131	1133

1.1.7.3 Tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseella ja sen tunnusluvuilla. Taseessa ilmenee muutokset sijoituksissa, pääoman lisäyksissä ja palautuksissa. Taseen tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

VASTAAVAA (1000 €)	2016	2015
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	7 946	8 255
I Aineettomat hyödykkeet	2	15
2. Tietokoneohjelmistot	2	10
3. Muut pitkävaikutteiset menot		5
II Aineelliset hyödykkeet	6 074	6 369
1. Maa- ja vesialueet	554	555
2. Rakennukset	4 829	5 054
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	559	620
4. Koneet ja kalusto	131	140
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	1 869	1 871
1. Osakkeet ja osuudet	1 794	1 795
3. Muut lainasaamiset	74	76
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 249	2 794
I Vaihto-omaisuus	24	20
1. Aineet ja tarvikkeet	24	20
II Saamiset	150	144
Lyhytaikaiset saamiset	150	144
1. Myyntisaamiset	132	84
3. Muut saamiset	13	48
4. Siirtosaamiset	4	12
III Rahoitusarvopaperit	2 618	2 488
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 618	2 488
IV Rahat ja pankkisaamiset	456	142
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 201	11 049

VASTATTAVAA (1000 €)	2016	2015
A OMA PÄÄOMA	7 103	7 256
I Peruspääoma	4 196	4 196
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 059	3 222
VI Tilikauden yli-/alijäämä	-152	-162
E VIERAS PÄÄOMA	4 097	3 793
I Pitkäaikainen	1 835	2 223
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 663	2 021
3. Lainat julkisyhteisöiltä	30	60
7. Muut velat	141	142
II Lyhytaikainen	2 262	1 570
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 086	646
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	30
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	9	6
6. Ostovelat	839	603
7. Muut velat	37	46
8. Siirtovelat	289	239
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 201	11 049

Taseen tunnusluvut:	**2016**	**2015**
Omavaraisuusaste % Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta.	63	66
Suhteellinen velkaantuneisuus % Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.	51	46
Kertynyt ylijäämä, 1000 € =Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 906	3 060
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 570	2 700
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 921	2 757
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 583	2 433
Lainasaamiset, 1000 €	74	76
Asukasmäärä 31.12.	1131	1133

1.1.7.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja kokonaismenojen laskelmassa ovat kunnan ulkoiset tulot ja menot sekä rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	**2016**	**%-osuus**
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	1 453 939	17,2
Verotulot	2 484 020	29,4
Valtionosuudet	4 039 262	47,8
Korkotuotot	761	0,0
Muut rahoitustuotot	157 063	1,9
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot		
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	22 023	0,2
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	1 500	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300 000	3,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäykset		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	**8 458 568**	**100,0**

MENOT	**2016**	**%-osuus**
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	7 869 126	95,0
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	25 114	0,3
Muut rahoituskulut	9 820	0,1
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakollisten varausten lis. (+), vähennys (-)		
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	102 158	1,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	276 216	3,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoma vähennys		
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	**8 282 434**	**100,0**

1.1.8 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.1.8.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Muut yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		6
Yhteensä	6	6

Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöstiedot on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

1.1.8.2. KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 214	4 528
Toimintakulut	-10 765	-10 958
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		
Toimintakate	**-6 551**	**-6 427**
Verotulot	2 484	2 782
Valtionosuudet	4 342	3 917
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	1
Muut rahoitustuotot	158	180
Korkokulut	-27	-34
Muut rahoituskulut	-10	-10
Vuosikate	**397**	**406**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-542	-541
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		
Tilikauden tulos	**-145**	**-136**
Tilinpäätössiirrot		5
Tilikauden verot	-1	
Laskennalliset verot	-1	
Vähemmistöosuudet	-1	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**-148**	**-131**

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2016**	**2015**
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**39**	**42**
Vuosikate/Poistot, %	**73**	**75**
Vuosikate, euroa/asukas	**351**	**358**
Asukasmäärä	**1131**	**1133**

1.1.8.3. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	397	406
Tilikauden verot	-1	
Tulorahoituksen korjauserät	34	-14
Toiminnan rahavirta	**430**	**392**
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-252	-402
Rahoitusosuudet inv.menoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22	143
Investointien rahavirta	**-230**	**-259**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**200**	**133**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1	
Antolainasaam vähennys	1	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik lainojen lisäys	408	504
Pitkäaik lainojen vähennys	-342	-333
Lyhytaik lainojen muutos	-3	-75
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muut		
Toimeksiant varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	-4
Saamisten muutos	-8	3
Korottomien velkojen muutokset	267	-84
Rahoituksen rahavirta	**317**	**12**
Rahavarojen muutos	**517**	**145**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 390	2 923
Rahavarat 1.1.	2 873	2 778

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2016**	**2015**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €		
Investointien tulorahoitus, %	**277**	**101**
Lainanhoitokate	**0,7**	**1,2**
Kassan riittävyys	**139**	**91**

1.1.8.4. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	**8 441**	**8 988**
Aineettomat hyödykkeet	50	58
Aineettomat oikeudet	41	49
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2
Ennakkomaksut	7	7
Aineelliset hyödykkeet	7 562	7 866
Maa- ja vesialueet	566	567
Rakennukset	5 990	6 221
Kiinteät rakenteet ja laitteet	571	633
Koneet ja kalusto	350	364
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	83	79
Sijoitukset	829	1 064
Osakkuusyhteisöosuudet	594	597
Osakkeet ja osuudet	155	399
Muut lainasaamiset	80	68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**21**	**21**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**3 959**	**3 430**
Vaihto-omaisuus	51	45
Saamiset	468	463
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	468	463
Rahoitusarvopaperit	2 667	2 534
Rahat ja pankkisaamiset	773	388
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**12 421**	**12 439**

VASTATTAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €
OMA PÄÄOMA	**7 086**	**7 488**
Peruspääoma	4 196	4 196
Arvonkorotusrahasto	20	20
Muut omat rahastot	61	346
Edell.tilik.ylijäämä/alij.	2 955	3 068
Tilikauden ylijäämä/alij.	-146	-142
VÄHEMMISTÖOSUUDET	**59**	**35**
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**11**	**20**
Poistoero		9
Vapaaehtoiset varaukset	11	11
PAKOLLISET VARAUKSET	**138**	**103**
Eläkevaraukset		
Muut pakoll.varaukset	138	103
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**21**	**22**
VIERAS PÄÄOMA	**5 106**	**4 771**
Pitkäaikainen korollinen	2 163	2 480
Pitkäaikainen koroton	141	142
Lyhytaikainen korollinen	1 138	750
Lyhytaikainen koroton	1 664	1 399
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**12 421**	**12 439**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	**57**	**61**
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**121**	**105**
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	**2 809**	**2 926**
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/as.	**2 483**	**2 582**
Konsernin lainakanta 31.12.,1000 €	**3 301**	**3 230**
Konsernin lainat, €/asukas	**2 918**	**2 851**
Konsernin lainasaamiset 31.12.	**80**	**68**
Kunnan asukasmäärä	**1131**	**1133**

1.1.9 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamista koskevat toimenpiteet

Kunnanhallituksen on Kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä, mikäli kunnan taseessa on alijäämää.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnittelukaudella katetaan.

Kunnan tuloskehityksen voidaan katsoa edellyttävän tasapainottamista silloin, kun tuloslaskelma osoittaa alijäämää eikä taseessa ole edellisten tilikausien ylijäämää sen kattamiseen.

Merijärven kunnan tilikauden 2016 alijäämä on 152 872,58 euroa. Kunnanhallitus esittää, että tilikauden alijäämä katetaan taseen edellisten tilikausien ylijäämällä. Taseessa kunnalla on ylijäämää 3,060 milj. euroa ennen tilinpäätösvuoden alijäämän käsittelyä.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Käyttötalousosan toteutuminen

2.1.1. Hallinto- ja elinkeinopalvelut

Hallinto- ja elinkeinotoimi hoitaa kunnan hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut sekä elinkeino- ja maataloushallinnon palvelut. Hallintopalvelujen vastuualueet ovat: yleishallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto ja vaalit. Elinkeinopalvelujen vastuualueet ovat elinkeinotoimi, maaseututoimi ja polttoaineiden myynti.

Valtuusto
Nykyisen kunnanvaltuuston toimikausi on 2013-2016, kuntalain muutoksen myötä toimikausi jatkuu edelleen 31.5.2017 saakka. Valtuusto kokoontui vuoden 2016 aikana seitsemän kertaa ja käsitteli kokouksissaan 46 asiaa. Kunnan 150-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettiin valtuuston juhlakokous maaliskuussa, jolloin henkilöstölle jaettiin Kuntaliiton ansiomerkit. Lisäksi järjestettiin talousarvioseminaari valtuutetuille ja kunnanhallituksen jäsenille syksyllä sekä iltakoulu koskien kuntastrategiaa. Kunnanvaltuuston menot olivat 7 411 € (2015: 5 827 €).

Tarkastuslautakunta
Vuoden aikana tarkastuslautakunta kokoontui kolme kertaa. Tilintarkastuspäiviä oli kuusi. Kunnan tilintarkastajana vuosina 2013-2016 toimi BDO Audiator Oy. Tilintarkastuksen menot olivat 6 038 € (2015: 4 753 €).

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2016 aikana 11 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 122 asiaa. Kunnanhallituksen menot olivat 5 591 € (2015: 7 292 €).

Keskustoimisto
Kunnanvirasto antaa kuntalaisille ja kunnan eri hallintokunnille asiantuntevaa, monipuolista, nopeaa ja luotettavaa palvelua. Henkilöstö- ja taloushallinnon ohjelmistojen osalta yhteistyötä tehtiin edelleen Kalajoen kaupungin kanssa. Kalajoelta ostettiin myös talous- ja palkkahallinnon palvelut pääkirjanpitäjän sairausloman ajan 11.4. alkaen vuoden loppuun.

Keskustoimiston henkilökuntaan kuuluu kunnanjohtaja, pääkirjanpitäjä ja 1,5 toimistosihteeriä (toisen toimistosihteerin työajasta 50 % kuuluu tekniseen toimeen). ATK-vastaavan tehtäviä hoiti ostopalveluna maaseutusihteeri. Hallinto-osaston menoista keskustoimiston osuus oli 65,3 % eli 223 037 € (2015: 228 753 €).

Seutukuntatyö
Ylivieskan seutukunnan työ jatkui vakiintuneen käytännön mukaisesti. Menokohta sisältää myös Rieska-Leader ry:n rahoitusosuuden. Seutukuntatyön menot olivat 18 968 € (2015: 21 919 €).

Työhyvinvointi
Kunnan henkilökunnalle ostettiin lakisääteinen työterveyshuolto Jokilaaksojen Työterveys Oy:ltä. Yrityskaupan jälkeen sopimuskumppaniksi tuli kesken vuoden Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon menot kirjattiin hallinnonaloittain. Työsuojelupäällikkönä toimi tekninen johtaja. Työhyvinvoinnin tukemiseksi henkilöstölle tarjottiin 50 € arvosta liikunta- ja kulttuuriseteleitä, jotka voi käyttää valintansa mukaan joko henkisen tai fyysisen hyvinvoinnin edistämiseen. Työhyvinvoinnin menot olivat 8 185 € (2015: 6 466 €).

Toiminta-avustukset
Toiminta-avustuksia myönnettiin kolmelle yhdistykselle sekä yhdelle tapahtumalle. Ammattikorkeakoulu-/korkeakouluopiskelijan stipendi á 200 € myönnettiin 9 opiskelijalle. Lisäksi annettiin kunnan kummilahja 200 € vuoden 2016 ensimmäisenä syntyneen merijärvisen perheelle sekä juhlavuoden kunniaksi kaikille vuonna 2016 syntyneiden merijärvisten perheille 150 €. Yhdelle uuden omakotitalon rakentaneelle myönnettiin 1 500 €. Toiminta-avustuksiin käytettiin 26 874 € (2015: 20 921 €).

Joukkoliikenne
Kylätaksitoiminta jatkui kerran viikossa Pahkasalo-Ylipään ja Tähjä-Talus-Saukko suunnilta. Joukkoliikenteen menot olivat 4 076 € ja tulot 410 € (2015: menot 11 096 € ja tulot 2 495 €).

Kunta- ja yritystiedote
Kuntatiedote tehdään kunnan omana työnä n. 24 kpl vuodessa. Tiedote jaetaan jokaiseen talouteen kunnan alueella, jaon suorittaa Posti. Kuntatiedotteen ulkoiset menot olivat 1 136 € ja tulot 3 252 € (2015: menot 1 216 €, tulot 2 902 €).

Yhteistoiminta
Yhteistoimintaan sisältyvät kaikki kunnan jäsenmaksut jäsenyhteisöille mm. Kuntaliitto, Kuntatyönantaja ja Pohjois-Pohjanmaan liitto sekä kunnan tapaturmavakuutukset ja Kuituverkko-osuuskunnan kustannukset. Yhteistoiminnan menot olivat 26 905 € (2015: 14 639 €).

Hallintopalvelut yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	11 589	8 900	8 525	375
Toimintamenot	-352 371	-370 172	-351 347	-18 825
Toimintakate	-340 782	-361 272	-342 821	-18 451
Poistot	-12 272	-12 260	-12 356	96
Laskennalliset erät	16 669		11 891	11 891
Sisäiset netto	-5 047	-8 161	1 841	-10 002

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävät ovat kunnanhallituksen alaisuudessa. Vastuu kunnan elinkeinotoimesta on kunnanjohtajalla.

Yleistavoite / tarkoitus

Elinkeinotoimen tehtävänä oli järjestää neuvontapalvelua paikkakunnalla toimiville yrityksille ja yritystoimintaa suunnitteleville. Tavoitteena oli parantaa edellytyksiä yritystoiminnalle ja kehittää toimintaympäristöä sekä edesauttaa uusien työpaikkojen syntymistä. Elinkeinopolitiikan yleisenä tavoitteena on työllisyyden edistäminen ja sitä kautta kunnan kehittäminen.

Yritysten neuvonta- ja kehittämispalvelut ostettiin 1.1.2016 alkaen Kalajoen kaupungilta. Seutukunnan puitteissa jatkettiin edelleen elinkeinopalvelujen kuntayhteistyötä. Merijärven Kehityskeskus Oy oli myös käytettävissä elinkeinojen kehittämisessä. Kehityskeskus on kokonaisuudessaan kunnan omistuksessa.

Tavoite	TA 2016	TP 2016
Yrityskontaktit	25 kpl	9 kpl
Yritysten toimintaedellytykset ja kilpailukyvyn edistäminen	-yritysten liikevaihdon kasvu -työllisyyden paraneminen	-yhteisöveron tuotto kasvoi -työttömyys 31.12.2016: 9,6 % 2015: 10,7 %
Uudet yritykset	2 kpl	3 kpl
Leader-hankkeet	Omat hankkeet 2 kpl	Omat hankkeet 3 kpl
Kunnan starttiraha	2 kpl	0 kpl
Kuntamarkkinointi	Ilmoitukset, kunnan kotisivut	Ilmoitukset, kotisivut

Kunta myöntää starttirahaa uusille yrityksille, rahan suuruus on maksimissaan 1.700 €. Saannin edellytyksenä on yhden henkilön työllistäminen täysiaikaisesti. Jos yrittäjä tekee osa-aikatyötä yrityksen parissa tuki on 400 euroa. Kunnan starttirahoja ei myönnetty vuoden aikana yhtään.

Kunnan kehittämispalkinto vuodelta 2016 myönnettiin Merijärven Kotiseutuyhdistykselle.

Elinkeinotoimi yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-27 420	-36 340	-14 898	-21 442
Toimintakate	-27 420	-36 340	-14 898	-21 442

Maaseututoimi

Merijärven kunnan maaseutupalveluiden järjestämisestä vastaa Kalajoen kaupunki kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen perusteella. Hallintoalueeseen (KaSi) kuuluvat Merijärven lisäksi Alavieska, Pyhäjoki, Raahe ja Siikajoki, aktiivitiloja alueella oli toimintavuonna 1023 kpl. Maaseutuhallinnon henkilöresurssina on maaseutuasiamies 45 %:n työosuudella (5 % osuus kunnan it-tukitehtäviin) ja 50 % Pyhäjoen maaseutuhallintoon.

Vastuualueina on kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja yhteistoiminta-alueen tehtäväjaon perusteella seuraavat: tukikoulutusten järjestäminen, viljelijöiden sähköisen tukihaun tekninen neuvonta/yhteyshenkilönä toimiminen, sekä maksajaviranomaistehtävät osalla aluetta.

Lomituspalveluiden järjestämisestä vastaa Kalajoen kaupunki.

Toiminta

Vuosi 2016 oli maaseutuhallinnolle ja viljelijöille huomattavasti selkeämpi kuin edellinen paljon uudistuksia sisältänyt vuosi. Edellisvuoden tapaan oli edelleen paljon sovellusongelmia ja käyttökatkoja, joita aiheuttivat meneillään oleva sovellusuudistus ja lukuisten tukiehtojen sisäänajo tietojärjestelmiin. Tukimaksatuksissa pysyttiin kuitenkin hyvin aikatauluissa eikä sovittuja maksatuksia siirtynyt seuraavalle tukivuodelle.

Kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa pidettiin tukikoulutustilaisuudet joihin osallistui yhteensä n. 450 viljelijää. Sähköisen tukihaun neuvontaan käytettiin aikaa hieman edellisvuotta vähemmän.

It-tukitehtäviin käytettiin 43 tuntia työaikaa. Tehtävät liittyivät sovellusongelmien ratkaisemiseen, neuvontaan, laitteiden-/ohjelmien asennukseen, hankintaan ja ylläpitoon.

EU- ja kansalliset tuet/korvaukset 2016

Pinta-alaperusteiset tuet:	Hakeneet	Tukisumma, euroa
Luonnonhaittakorvaus (lfa)	57	654.020
Perus-/viherryttämistuki	58	513.528
Maidon tuotantotuki	22	415.825
Ympäristökorvaus	53	331.092
Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus	29	105.907
Maatalousluonnon monimuotoisuus/maisema	4	41.015
Luonnonmukainen tuotanto (luomu)	5	31.881
Nuorten viljelijöiden tuki EU	7	24.098
Väliaikainen kansallinen lisätuki	10	19.548
Nuorten viljelijöiden tuki kansallinen	6	13.315
Maitoalan erityinen markkinatuki	22	10.760
Satovahinkokorvaus	3	10.086
Rahoituskurileikkauksen palautus	49	5.352
Peltokasvipalkkio	2	958
		yht. 2.177.392

Eläinyksikköperusteiset tuet:	Hakeneet	Tukisumma, euroa
Pohjoinen kotieläintuki	19	72.570
Eläinten hyvinvointituki	13	68.333
EU-nautapalkkio	12	29.047
Alkuperäisrotujen kasvattaminen	1	1.669
		yht. 171.620
	Tuet yhteensä	**2.249.013**

Maaseudun kehittämisrahan käyttö vuonna 2016

Maaseutuelinkeinojen kehittämiseen oli käytettävissä **11.500** euron määräraha ja siitä kirjattiin käytetyksi **10.500** euroa. Loppuvuoden 2015 lomitustuki 4.215 euroa laskutettiin vasta tilinpäätöksen jälkeen huhtikuussa 2016, joten se on kirjattu vuodelle 2016.

Hakemusten perusteella maksettu:

- Kalkitustuki (9 kpl) 1.800 €
- Maanäyteanalyysit (12 kpl) 1.154 €
- Maatalouden koulutukset (2 kpl) 490 €
- Lantanäyteanalyysit (4 kpl) 169 €

Muut käyttökohteet:

- Maksullisen lomituksen tuki (22 kpl) 6.228 €
- Metsätaloussuunnitelmat (7 kpl) 657 €

Maaseututoimi yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	
Toimintamenot	-34 825	-41 965	-38 695	-3 270
Toimintakate	-34 825	-41 965	-38 695	-3 270

Polttoainejakelu

Huoltoaseman tiloissa toimi työttömien työpaja, jonka käytännön toteutuksesta vastaa 4H-yhdistys. Tiloissa toimii myös yhdistyksen ylläpitämä kierrätyskeskus sekä kahvila. Merijärven kunta vastasi polttoaineen myynnistä.

Polttoainejakelu yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	464 051	491 200	456 407	34 793
Toimintamenot	-433 588	-475 400	-445 744	-29 656
Toimintakate	30 462	15 800	10 663	5 137

Elinkeinopalvelut yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	464 051	491 200	456 407	34 793
Toimintamenot	-495 832	-553 705	-499 338	-54 367
Toimintakate	-31 782	-62 505	-42 930	-19 575
Sisäiset menot	-142	-470	-622	152

2.1.2 PERUSTURVAPALVELUT

Merijärven kunnan perusturvapalvelut tuottaa Kalajoen kaupunki isäntäkuntaperiaatteella. Perusturvapalvelut tukevat asukkaita heidän terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämisessä ja ylläpitämisessä eri elämänvaiheissa. Kalajoki tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut Merijärvelle sekä Pyhäjoelle, Raahelle ja Siikajoelle.

Yhteistoiminnan järjestämisestä vastaa Kalajoen perusturvalautakunta. Lautakunnassa oli Merijärveltä yksi edustaja sote-asioissa ja lisäksi yksi edustaja ympäristöterveydenhuollon asioissa.

Sosiaali- ja terveystoimen tukipalveluista tekninen toimi tuottaa kiinteistöjen ylläpidon ja hoidon mukaan luettuna siivous. Sivistystoimi tuottaa ateriapalvelut.

Perusturvan hallinto

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	
Toimintamenot	-20 777	-20 682	-20 882	200
Toimintakate	-20 777	-20 682	-20 882	200

VARHAISKASVATUSPALVELUT

PÄIVÄHOITO

Merijärvellä päivähoidon piirissä oli 46 lasta. Perhepäivähoidon läsnäolopäiviä oli 4647 kpl (2015: 4133 päivää) josta ryhmäperhepäivähoidossa 3882 läsnäolopäivää ja perhepäivähoidossa 765 päivää. Merijärven Koivutuvalla vuorohoitoa tarvitsi 12 lasta. Päivähoidon kustannuksista ryhmäperhepäiväkoti Koivutuvan osuus oli 177 997 € (2015: 138 917 €), ryhmäperhepäiväkoti Pikkutuvan osuus 17 239 €, perhepäivähoidon osuus 82 783 € (2015: 67 672 €) ja lasten kotihoidon tuen osuus 130 545 € (2015: 136 568 €), jota sai 55 lasta (2015: 55 lasta). Vanhustenkotiyhdistykseltä vuokrattuihin tiloihin Salmentielle perustettiin syksyllä uusi perhepäivähoidon yksikkö Pikkutupa.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	
Toimintamenot	-343 157	-370 150	-408 565	38 415
Toimintakate	-343 157	-370 150	-408 565	38 415

TERVEYSPALVELUT

Perusterveydenhuollon palvelut tuotti Kalajoen kaupunki isäntäkuntana. Merijärvellä oli oma lääkäri keskimäärin 2-3 päivänä viikossa sekä hammaslääkäri- ja neuvolapalvelut. Vuodeosastopalvelut järjestettiin Kalajoella. Perusterveydenhuollon menot sisältävät myös laboratorion, röntgenin, kuntoutuksen sekä kotisairaanhoidon menot. Oulaisten kansanterveystyön kuntayhtymän aikaiset eläkemenoperusteiset maksut 49 445 € sekä arkiston vuokrakulut 603 € sisältyvät myös tähän ryhmään.

Erikoissairaanhoidon palvelut ostettiin Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Perusterveydenhuollon toiminnallisia ja taloudellisia tietoja

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toiminnalliset menot	-983 131	-903 880	-1 010 886	107 006
Kustann. netto € / as.	868	799	893	94
Lääk. v.otto M:vi kpl	1195	1050	1268	218
Lääk. puhelinkontakti	180	170	170	0
Päiv. sairaanhoit. kpl	828	560	1006	446
Hammashoito käynnit	1345	1000	1376	376

Erikoissairaanhoidon toiminnallisia ja taloudellisia tietoja

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toiminnalliset menot	-1 654 312	-1 372 257	-1 378 919	6 662
Kustann. netto € / as.	1 460	1 213	1 219	6
OYS hpv/pkl/hoitojakso	423/679/88	300/550/70	190/537/59	-110/-13/-11
Oulask. + Visala				
hpv/pkl/hoitojak	686/751/96	670/550/96	442/789/109	-228/239/13

Osviitan toiminnallisia ja taloudellisia tietoja (perheneuvonta, päihdehuolto, mielenterveystyö ja asumispalvelujen osto MTT)

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintamenot	-69 833	-117 950	-83 418	-34 532
Kustann. netto € / as.	61	104	73	-31
Aikuispsykiatrin käynnit	19	15	24	9
Asiakaskäynnit MTT	513	385	439	54
Päihdeasiakaskäynnit	52	48	68	20

TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintamenot	-2 731 045	-2 450 990	-2 473 188	22 198
Kustann. netto € / as.	2 410	2 116	2 186	70

HYVINVOINTIPALVELUT

SOSIAALITYÖ

Sosiaalityö käsittää lastensuojelun (avo-, laitos- ja perhehoito), toimeentulo- sekä työmarkkinatuen.

Lastensuojelun avo- ja laitoshuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaita oli 9 henkilöä (2015: 10 hlöä). Lastensuojelun laitoshoitovuorokausia vuonna 2016 oli 162 vrk (2015: 37 vrk). Lastensuojelun menot vuonna 2016 olivat 23 871 € (2015: 43 626 €).

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen piirissä olevia ruokakuntia oli Merijärvellä kaikkiaan 30 kpl (2015: 33 kpl). Toimeentulotuen osuus menoista oli 22 494 € (2015: 30 271 €).

Työmarkkinatuki

Työmarkkinatuen menot olivat € (vuonna 2015: 50 202 €).

SOSIAALITYÖ YHTEENSÄ

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-124 100	-125 849	-84 605	-41 244
Toimintakate	-124 100	-125 849	-84 605	-41 244

VAMMAISPALVELUT

Avohuollon ohjauskustannukset olivat 26 211 €. Monitoimikeskus Maakarin toimintapäivät/Merijärvi olivat 698 pv (2015: 560 pv), menot 62 901 €. Vammaispalvelun kuljetukset 19 328 €.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	
Toimintamenot	-133 661	-88 500	-109 902	21 402
Toimintakate	-133 661	-88 500	-109 902	21 402

KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT

Kotiin annettavat palvelut sisältävät kotihoidon ja perhetyön lisäksi tukipalvelut ja omaishoidontuen. Säännöllisiä kotipalvelun asiakkaita Merijärvellä oli 29. Kotihoidon asiakkaille tehtiin kaikkiaan vuonna 2015 käyntejä 13 085 kpl (2015: 11 342). Kustannukset olivat 213 334 €. Perhetyön käyntejä oli 131 kpl ja kustannukset 9 763 €.
Tukipalveluasiakkaista oli 54 hlöä (2015: 65 hlöä), kustannukset 4 098 € ja omaishoidontuen saajia oli 17 hlöä (2015: 12), kustannukset 69 522 €.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuminen	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-263 321	-388 340	-296 718	-91 622
Toimintakate	-263 321	-388 340	-296 718	-91 622

IKÄÄNTYNEIDEN ASUMISPALVELUT

Asumispalvelut Palvelukeskus Salmenrannassa sekä asumispalvelujen osto muualta.

Palvelualueen tavoitteet ja toteuminen	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-728 970	-652 195	-623 834	-28 361

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotti Kalajoen kaupunki.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuminen	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintamenot	-24 234	-24 679	-24 233	-446
Kustann. netto € /as	21	21	21	0

TYÖLLISTÄMINEN

Nuorten työllistäminen

Kuluneen vuoden aikana kunta työllisti kesätöihin (2 viikkoa, 6 h/pv) kunnan eri toimipisteisiin nuoria yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa. Kunta antoi myös kesätyötukea merijärvisille yrityksille nuorten palkkaamiseen kesätöihin. Tukea käytti kaksi yritystä, jotka työllisti yhteensä 6 nuorta kahdeksi viikoksi. Nuorten työllistämisen menot olivat 5 180 € (2015: 5 564 €).

Kuntouttava työtoiminta

Työttömien työpajatoiminta jatkui edelleen Merijärven 4H-yhdistyksen vetämänä Merijärven kunnan omistamalla huoltoasemalla. Työtoiminnan menot olivat 22 179 € ja tulot 8 828 €.

Työllisyyshanke

Merijärven kunta aloitti yhdessä Alavieskan kunnan sekä Merijärven ja Alavieskan 4H-yhdistysten kanssa Eteenpäin-työllisyyden aktivointihankkeen, jolla pyritään vähentämään pitkäaikaistyöttömyyttä. Päähallinnoijana toimii Ylivieskan seutukunta. Hankkeen toiminta-aika on 2016-2018. Hankkeen menot olivat 6 441 €.

Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	8 879	12 000	8 828	-3 172
Toimintamenot	-4 394 816	-4 147 275	-4 075 730	-71 545
Toimintakate	-4 385 937	-4 135 275	-4 066 902	-68 373
Kustann. netto € / as	3 871	3 656	3 595	-61

2.1.3 SIVISTYSOSASTO

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunta on vuoden aikana pitänyt 6 kokousta ja käsitellyt 48 asiaa. Sivistyslautakunnan tehtävänä on koko tulosalueensa toimintojen ylläpitäminen ja kehittäminen. Sivistyslautakunnan vastuualueet ovat: esi- ja perusopetus, kirjastotoimi, esikoululaisten ja koululaisten iltapäivätoiminta, ruokapalvelu, musiikkiopisto ja kansalaisopisto.

Sivistyslautakunnan hallinto

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	15	0	18	-18
Toimintamenot	-29 340	-32 080	-28 814	-3 266
Toimintakate	-29 325	-32 080	-28 796	-3 284

ESI- JA PERUSOPETUS

Kunnassa on yksi vuosiluokkien 0-9 yhtenäiskoulu, Koivupuhdon koulu. Koulun oppilasmäärä oli kevätlukukauden 2016 lopussa 171 ja 20.9.2016 164. Luokanopettajan virkoja on kunnassa 6. Aineenopettajia on 8. Aineenopettajista on lehtoreita 4 ja tuntiopettajia 4, joista yksi sivutoiminen. Erityisopettajia on 2. Koivupuhdon koululla on oma esiopetusryhmä (16 oppilasta kevät 2016/ 13 oppilasta 20.9.2016), jossa annetaan opetusta 20 h/vk. Opettajana toimii lastentarhanopettaja.

Koivupuhdon koululla on 4 koulukäyntiavustajaa toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja he ovat työskennelleet pääasiassa henkilökohtaisina avustajina. Viime lukuvuonna oli lisäksi 1 koulunkäyntiavustaja määräaikaisessa työsuhteessa. Lisäksi koululla on ollut välillä työharjoittelijoita ja työssäoppijoita, jotka eivät ole olleet työsuhteessa.

Esi ja perusopetus yht.	TP 2014	TP 2015	TP 2016
- oppilaita keskimäärin - kokonaiskust. €/opp. (ulk. + sis. toimintakate) (Luvut sis. kouluruokailun ja IP-toiminnan kerhon osuuden)	**193,5** (199 / 188) **8.020 (+ 4,13 %)**	**179,5** (188 / 171) **8.462 (+ 5,51 %)**	**167,5** (171 / 164) **9.257 (+9,39 %)**

Seudullinen yhteistyö

Oulun eteläisen alueen sivistystiimiin kuuluvat ko. alueen sivistysjohtajat. Alueellinen sivistystiimi on pyrkinyt kehittämään kouluasioita yhtenäiseen suuntaan alueellamme ja suunnitellut opetustoimen kehittämisasioita ja koulutuksia. Yhteisenä koulutushankkeena on ollut OSAAVA-täydennyskoulutushanke. Matemaattis-luonnontieteellinen tiimi toimii kuuden kunnan toimin aktiivisesti. Uusi opetussuunnitelma tehtiin yhteistyössä Kalajoen kanssa.

Yleistavoite / tarkoitus

Yleissivistävän koulutuksen tavoitteena on kasvattaa oppilaista hyvän yleissivistyksen omaavia, tulevaisuuden haasteisiin pystyviä sekä jatkuvaan itsensä kehittämiseen valmiita yksilöitä ja yhteiskunnan jäseniä.

Suunnittelukauden tavoitteiden / painopistealueiden toteutuminen

- ***Lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.*** Yhteistyötä em. tavoitteen saavuttamiseksi on tehty mm. kotien, sosiaali- ja terveystoimen, vapaa-aikatoimen, seurakunnan ja 4H:n kanssa. Tekemistä asian tiimoilla on edelleen runsaasti. Aikaa ennalta ehkäisevälle työlle tulisi löytää lisää.
- ***Oppilaiden osallistaminen koulun kehittämiseen***. Koululla toimii luokkien 1-6 ja luokkien 7-9 oppilaskunnan hallitus. Molempia ohjaa opettaja. Oppilaskunnan hallitukset ovat toteuttaneet oppilaiden ideoimaa toimintaa ja tempauksia lukuvuoden aikana. Oppilailta on pyydetty lausuntoja mm. välitunneista ja uudesta opetussuunnitelmasta. Oppilaita rohkaistaan esittämään mielipiteitään ja huomaamaan, että asioihin voi vaikuttaa.
- ***Kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen. Tavoitteena matalan kynnyksen yhteydenpito. Asiantuntijavanhempainilloilla pyritään vastaamaan kulloinkin esiintyviin ajankohtaisiin haasteisiin.*** Lukuvuoden aikana on tietyt vakiintuneet tapaamiset vanhempien kanssa ja vanhempainillat. Kodin ja koulun välillä on pidetty matalaa kynnystä yhteydenotoissa. Näin eteen tuleviin haasteisiin pystytään vaikuttamaan jo varhaisessa vaiheessa. Wilma on ahkerassa käytössä henkilökunnalla, huoltajilla ja vuosiluokkien 5-9 oppilailla. Yhteistyö on ollut pääosin sujuvaa.
- ***Jatko-opintoihin sijoittuminen; tavoitteena on jatkokoulutuspaikka jokaiselle perusopetuksen päättävälle oppilaalle.*** Kevään 2016 yhteishaussa kaikki perusopetuksen päättäneet saivat jatko-opintopaikan. Heistä 6 meni lukioon ja 10 ammattiopistoon. Jelppiverkon kanssa tehtävä yhteistyö auttaa syrjäytymisvaarassa olevia nuoria.
- ***Henkilökunnan työssä jaksamisen tukeminen työnohjauksen ja täydennyskoulutuksen avulla.*** Täydennyskoulutusta on ollut tarjolla monipuolisesti. Mahdollisuus täydennyskoulutukseen tukee työssä jaksamista ja siihen on ollut käytössä riittävät resurssit. Talousarvioon on ollut varattuna rahaa työnohjaukseen..
- ***Kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen koulun toiminnassa.*** Luokissa on erikseen keräysastiat paperille ja muille roskille. Keittiöllä ja kotitalousluokassa lajitellaan kertyvä jäte omiin roska-astioihinsa. Käsitöissä on hyödynnetty kierrätysmateriaaleja. Materiaalin ja energian kulutukseen kiinnitetään jatkuvaa huomiota. Sähköinen viestintä on vähentänyt jonkin verran kopioiden määrää. Koulu osallistui jäteyhtiö Vestian kampanjaan, jossa tarkoituksena oli vähentää jätteeksi jäävän ruuan määrää. Kestävän kehityksen toimet etenevät pienin askelin. On vielä tehtävää asian suhteen.
- ***Perusopetuksen laatukriteerien mukaisten arviointien tekeminen ja toiminnan kehittäminen arvioinnista saatujen tulosten pohjalta***. Laadun arvioinnin käsikirja on laadittu. Järjestäjäkohtainen arviointi tehtiin keväällä 2014, koulukohtainen jo aiemmin. Jatkossa laadun arviointia tulee tehdä systemaattisemmin.

- ***Opetussuunnitelmatyön jatkaminen yhteistyössä Kalajoen kaupungin sivistystoimen kanssa.*** Uudet opetussuunnitelmat saatiin valmiiksi keväällä 2016. Syksyllä 2016 työstettiin arviointeja ja todistuksia. Tekemättä on vielä yläluokkien valinnaisaineet, formatiivisen arvioinnin järjestelyt ja 7-9-luokkien opetussuunnitelmarungon rakentaminen Primus-hallinto-ohjelmaan.
- ***Uusien opetussuunnitelmien jalkauttaminen käytäntöön. Uudet ops:t otetaan käyttöön porrastetusti.*** Luokilla 0-6 uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön kaikilta osin elokuussa 2016 ja luokilla 7-9 yleisten osien osalta. Syksyllä 2017 otetaan uusi opetussuunnitelma kaikilta osin käyttöön 7.luokalla, syksyllä 2018 8.luokalla ja syksyllä 2019 9.luokalla.
- ***ICT-välineiden hankkiminen (tabletit ja/tai kannettavat tietokoneet).*** Vuoden 2016 aikana hankittiin koululle uusia kannettavia tietokoneita 38 kpl ja tabletteja 8 kpl.
- ***Tietotekniikan pedagogisen käytön kehittäminen ja opettajien kouluttaminen sekä laitteiden että niitä hyödyntävän pedagogiikan käyttöön.*** Pedagoginen käyttö lisääntyy ja kehittyy uusien ops:ien, sähköisten laitteiden ja sähköisen materiaalin lisääntymisen sekä koulutuksen myötä. Opettajat ovat osallistuneet mm. ohjelmointikoulutukseen.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Iltapäivätoimintaan kuuluu esikoululaisten iltapäivähoito ja 1.-2. luokkien oppilaiden kerhotoiminta. Iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäyntiavustajat. Kalajoen kaupunki ostaa iltapäivähoidon sivistyslautakunnalta. Vuonna 2016 iltapäiväkerhossa oli keskimäärin 3,11 lasta/pv ja iltapäivähoidossa 2,22 lasta/pv eli yhteensä 5,34 lasta/pv.

Aamu- ja iltapäivätoiminta yhteensä

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	13 152	10 680	9 183	1 497
Toimintamenot	-19 077	-16 230	-14 888	-1 342
Toimintakate	-5 924	-5 550	-5 705	155

PERUSASTEINEN KOULUTUS (ilman iltapäivätoimintaa ja ruokapalvelua)

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	97 111	47 600	69 160	-21 560
Toimintamenot	-1 306 332	-1 338 480	-1 318 977	-19 503
Ulk. toimintakate	-1 209 221	-1 290 880	-1 249 817	-41 063
Sis. toimintakate	-203 601	-202 200	-200 473	-1 727
Katteet yhteensä	-1 412 822	-1 493 080	-1 450 290	-42 790
Poistot	-97 030	-90 225	-93 450	-3 225

RUOKAPALVELU

Koivupuhdon koulun keittiö toimii pääosin valmistuskeittiönä ja Salmenrannan keittiö pääosin jakelukeittiönä. Yksikössä on 4 kokoaikaista ja yksi osa-aikainen työntekijä. Osa-aikainen toimi oli vuosia täyttämättä, mutta se täytettiin 1.1.2016 alkaen. Yksikön esimiehenä toimii ruokapalveluesimies. Ruokapalveluyksikkö myy sosiaalitoimen ateriapalvelut Kalajoen kaupungille.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	166 397	176 430	172 402	4 028
Toimintamenot	-265 517	-279 710	-265 320	-14 390
Toimintakate	-99 120	-103 280	-92 918	-10 362

Koulutoimen ateriapalvelu

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	11 362	9 000	12 641	-3 641
Toimintamenot	-111 512	-112 280	-106 669	-5 611
Toimintakate	-100 150	-103 280	-94 028	-9 252

Sosiaalitoimen ateriapalvelu

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	155 035	167 430	159 761	7 669
Toimintamenot	-154 005	-167 430	-158 651	-8 779
Toimintakate	1 030	0	1 110	-1 110

KESKIASTEEN KOULUTUS

Sisältää lukion ja ammattiopiston matka-avustukset sekä kuraattori- ja psykologipalvelut.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-2 518	-2 300	- 3 962	1 622
Toimintakate	-2 518	-2 300	-3 962	1 622

KIRJASTO

Kirjastossa työskenteli kokopäiväinen kirjastosihteeri ja osa-aikainen (20 h/vko) kirjastovirkailija. Henkilötyövuosia kirjastossa oli 1,6. Siivoojan ja talonmiehen työ ostettiin sisäisenä palveluna kunnan tekniseltä toimelta. Vuoden aikana oli myös useampi työharjoittelija eri oppilaitoksista. Kerran viikossa kirjastolla kävi pitkäaikaistyötön tekemässä neljän tunnin työpäivän.

Toiminta

Edelliseen vuoteen verrattuna toiminta näyttäisi vilkastuneen joiltakin osin. Kokonaislainaus on kasvanut 587 lainaa, erilaisia näyttelyitä on järjestetty enemmän ja eri tapahtumiin on osallistuttu vilkkaammin. Lainoja asukasta kohti laskettuna oli **20.1 lainaa.**
Koululuokkien käynneissä on pientä laskua, jota hieman kompensoi ryhmisten säännölliset käynnit. Luokkakäynnit sisälsivät pääosin lainausta ja palautusta. Tarvittaessa järjestettiin myös kirjaston käytön- ja tiedonhaunopetusta. Eskareiden ja ryhmisten käynnit aloitettiin aina satuhetkellä. Lukudiplomilistoja uudistettiin ja varsinkin alakoulun oppilaat suorittavat niitä edelleen. Lukuharrastuksen lisäämiseen liittyen koulun kevätjuhlassa jaettiin kirjaston stipendi yhdelle yläkoulun ja yhdelle alakoulun oppilaalle. Myös hyväksi havaittu yhteistyö neuvolan kanssa jatkui edelleen kirjanäyttelyjen ja "rotinakirjojen" merkeissä.

Tapahtumat

Näyttelyt

01. - 29.02.2016	**Mika Moisalan** maalauksia ja veistoksia.
04. – 25.04.2016	**Jokihelmen opiston** taiteen perusopetuksen (3 lk) kevätnäyttely.
04. – 31.05.2016	**Jokihelmen opiston** Merijärven osaston kevätnäyttely.
03. – 29.06.2016	**Kotiseutukirjailijat** -näyttely.
17.07.2016	Kirjaston kokoama **kirjanäyttely lottatyöstä** seurakuntatalolla.
11. – 29.07.2016	**"Lehtileikkeiden kertomaa" :** Merijärven kunta 150v.
01. – 30.08.2016	**Vuokko Kauppisen** maalauksia.
01. – 30.09.2016	**Jarmo Tyyskän** valokuva/multivisio -näyttely "Kalapudas".
03. – 31.10.2016	**Lisen Julinin ja Thomas Sjölundin** "Vaienneet kodit" -valokuvanäyttely.
07. – 11.11.2016	**Rieska Leaderin** 20-hanketta -näyttely.
14. – 30.11.2016	**Kimmo Pohjasen** "Eestin kuvia" -valokuvanäyttely.
29.11. – 30.12.2016	**Oulaisten Valovoiman** "Valonpisaroita" -valokuvanäyttely.

Yhdessä näyttelyssä kävi keskimäärin 64 henkilöä.

Muuta toimintaa

Ystävänpäivän merkeissä (14.2.) kirjastolta toimitettiin monistettuja, ystävä-aiheisia runoja koulun keittiölle, josta ne jaettiin kaikkien ruokailijoiden tarjottimien väliin. Runot jaettiin myös kotipalvelun asiakkaille.

08.02.2016	Valtakunnallisen **Lainan päivän tapahtuma.**
07.03.2016	Hiihtolomaviikon **iltatapahtuma.**
17.03.2016	Kunnan **150-vuotisjuhlakahvitus.**

12.04.2016	**OmaisOiva-kioski.** Ohjausta ja neuvontaa omaishoitajille.
11.07.2016	Kotiseutuviikon **avajaiset.**
13.07.2016	Kotiseutuviikon **satuhetki.** Mukana Sissi-aasi.
14.07.2016	Kotiseutuviikon **toripäivä.** Poistokirjojen myyntiä.
15.07.2016	Kotiseutuviikon **nuortenilta.** Vieraana nuoria turvapaikanhakijoita Haapaveden opistolta.
25.10.2016	Syyslomaviikon **iltatapahtuma.**
19.11.2016	**Sukututkimuksen alkeet** -kurssi (Jokihelmen opisto).
28.11.2016	SPR:n **Hyvä Joulumieli** -tapahtuma.
01.12.2016	Kotiseutuyhdistyksen **juhlakokous.**
Lisäksi	
04.04.2016	Kirjailija **Tapani Bagge** vieraili. Kirjailijaa olivat kuuntelemassa 0-6 luokat, lapsia yhteensä 108 ja aikuisia 11.

Kirjaston suoritteita

	2014	2015	2016
Hankinta	1 049	1 237	1 226
Kokonaislainaus	22 826	22 240	22 827
Lainaus/as.	19,8	19,3	20,1
Käynnit/as.	14,0	13,2	11,5
Lainaajia	498	472	486

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	1 045	850	1 115	-265
Toimintamenot	-86 022	-87 730	-85 994	-1 736
Toimintakate	-84 977	-86 880	-84 880	-2 001
Sisäiset menot	-29 754	-32 014	-33 926	1 912
Ulk. + sis. netto yht.	-114 731	-118 894	-118 806	-89
Poistot	-11 513	-10 655	-11 940	1 285

OPISTOT

Kansalaisopisto

Merijärven kunta kuuluu Jokihelmen opiston toimialueeseen yhdessä Haapaveden, Kärsämäen, Oulaisten, Pyhännän ja Siikalatvan kanssa. Opiston päätoimipiste on Haapavedellä.

Merijärvellä annettiin vuonna 2016 yhteensä 608,4 tuntia opetusta, josta Taiteen perusopetuksen tunnit 210. Opiskelijoita 237, kurssilaisia 436 (2015: 545 tuntia, 211 opiskelijaa). Taiteen perusopetuksen opiskelijoita 34, kurssilaisia 51. Oppitunnin bruttohinta oli 91,30 €/tunti ja nettohinta 35,38 €/tunti.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-22 166	-25 600	-23 046	-2 554
Toimintakate	-22 166	-25 600	-23 046	-2 554

Musiikkiopisto

Merijärven kunta osti 5 oppilaspaikkaa Jokilaaksojen musiikkiopistosta. Oppilaspaikkakohtainen kuntaosuus sisältää myös ryhmäopetuksessa olleet oppilaat.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	-	-	-	-
Toimintamenot	-8 180	-8 180	-8 030	-150
Toimintakate	-8 180	-8 180	-8 030	-150

Sivistyslautakunta yhteensä

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	278 984	235 560	251 878	-16 318
Toimintamenot	-1 740 879	-1 790 310	-1 749 031	-41 279
Ulk. toimintakate	-1 461 895	-1 554 750	-1 497 153	-57 597
Sis. toimintakate	-233 135	-234 054	-234 893	839
Katteet yht.	-1 695 030	-1 788 804	-1 732 046	-56 758
Poistot	-109 544	-100 880	-105 390	4 510

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikapalvelujen tuottamisesta vastasi vapaa-aikalautakunta. Vapaa-aikalautakunta kokoontui v. 2016 viisi kertaa. Vapaa-aikapalvelut hoidettiin koko vuoden kunnan omana toimintana.

Vapaa-aikapalveluja olivat

- Nuorisotoimi
  - nuorisotoiminta
  - nuopparitoiminta
  - Selvis-toiminta
  - nuorisovaltuusto
  - kerhotoiminta
- Liikuntatoimi
  - liikuntatoiminta
  - Kilpukka ja liikunta-alueet
  - Ristivuoren ladut
- Kulttuuritoimi

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen henkilöresurssit olivat vapaa-aikaohjaaja 55 % työajasta sekä osa-aikainen nuorisotilaohjaaja ostopalveluna 4H-yhdistykseltä. Toimenkuvaan kuuluu mm. nuoriso-, nuoppari-, selvis-, ja kerhotoiminnan järjestäminen sekä nuorisovaltuuston ylläpito.

NUOPPARI:

- Nuoppari oli auki yhteensä 77 päivänä sisältäen ohjattua toimintaa sekä omaehtoista oleilua
- Joulukuussa toteutettiin yönuoppari, johon osallistui 12 nuorta
- Nuopparilla vuoden aikana yhteensä noin 743 käyntiä.

NUORISOTOIMINTA:

- Päiväleirit yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa
- Retki Power Parkiin, yhteistyössä 4H:n kanssa
- Syksyllä aloitti mopokerho Huoltiksen tiloissa, kokoontui 13 kertaa
- Syyslomaretki Ouluun yhteistyössä 4H:n kanssa
- Skeittiparkin rakennustalkoot
- Graffitikurssi yhteistyössä 4H:n kanssa
- Iltamäet, nuortenillat ja teemapäivät yhteistyössä 4H:n ja kirjaston kanssa
- Valokuvauskurssi
- Leikkikenttätoimintaa kesällä
- Terhokerho yhteistyössä MLL:n, SPR:n ja 4H:n kanssa

SELVIS –TOIMINTA:

- Toiminnalla ehkäistään varhaisia päihdekokeiluja. Selvikseen voi osallistua oppilaat, jotka ovat sitoutuneet päihteettömyyteen. Jos päihdekokeilua ilmenee, tippuu pois selviksestä.
- Selvis-toiminnassa on mukana 59% 5-9 luokkien oppilaista.
- Vuoden mittaan järjestettiin kuukausittain selviskilpailu, joihin jokaiseen osallistuvat Selvis –toiminnan piiriin kuuluvat nuoret.
- Selvis-nuopparitoimintaa kerran viikossa.
- Keväällä järjestettiin Selvis-retket: 5lk Ylivieskaan, 6-7lk Kalajoelle, 8lk Ouluun ja 9lk Jyväskylään.
- Syksyllä järjestettiin Selvis –vanhempainilta sekä Selvis –tunnit 5-luokan oppilaille
- Selvis –kerhoja järjestettiin keväällä 5 kertaa.

Koulun kanssa tehtävää muuta yhteistyötä:

- Koulupäivystys keskiviikkoisin klo 11.15- 11.45
- Kerran kuukaudessa päivänavaus
- Yhteiset palaverit, oppitunnit ja muu toiminta

Jelppiverkko toimii Merijärvellä etsivän nuorisotyön järjestäjänä sekä yksilö- ja työhönvalmentajana. www.jelppiverkko.fi

Settinetti –nuorten tiedotuspiste toimii netissä osoitteessa www.settinetti.fi

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen henkilöresurssit olivat vapaa-ajan ohjaaja 35% työajasta. Toimenkuvaan kuuluvat liikuntatoimi, Kilpukan ja liikunta-alueiden toiminnasta vastaaminen.

- Kilpukassa toimi vuoden aikana keskimäärin 35 ryhmää /viikko.
- Kuntokortti –kamppanja 2x vuodessa. Kortteja palautettiin yhteensä 50 kpl joista kertyi 13 678 pistettä eli 6839h liikuntaa.
- Lentopallopuulaaki
- Unelmien liikuntapäivä
- Valtakunnallinen pyöräilyviikko ja merijärvipyöräily
- Pesiskoulu
- Retki Kalajoelle Pakkaan

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen henkilöresurssit olivat vapaa-aikaohjaaja 10 % työajasta.

- Lainan päivän tapahtuma kirjaston kanssa yhteistyössä
- Elokuvaillat Kilpukassa
- Veteraanijuhla yhteistyössä Kappeliseurakunnan kanssa
- Merijärvi 150-juhlakokous
- Merijärven 150-vuotisjuhla
- Merijärviviikko heinäkuussa yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa
- Lottalaatan paljastusjuhla
- Kesällä kotiseutumuseon aukiolo sekä Tähjän kotiseututalon aukiolo
- Aittasouvi- /syyssyssäys -tapahtuma, Pohjois-Pohjanmaan liiton kuntakeskusten kehittämis-hankkeena, järjestelyistä vastasi Marisa Tofferi
- Vanhustenviikon tapahtumat
- Merijärven joulubasaari yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa
- Itsenäisyyspäiväjuhla yhteistyössä Merijärven kappeliseurakunnan kanssa
- Hakalan perheen joulukonsertti yhteistyössä Kotiseutuyhdistyksen kanssa

Vapaa-aikalautakunta yhteensä

Palvelualueen tavoit-teet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	5 456	50 750	8 429	42 321
Toimintamenot	-77 347	-148 727	-118 631	-30 096
Ulk. toimintakate	-71 891	-97 977	-110 203	12 226
Sis. toimintakate	-60 771	-68 350	- 65 552	-2 798
Katteet yht.	-132 662	-166 327	-175 755	9 428
Poistot	-37 465	-36 372	-35 855	-1 017

2.1.5 Tekninen toimi

Tekninen lautakunta

Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää kuntalaisille viihtyisä, turvallinen ja virikkeellinen työ- ja elinympäristö.

Teknisen hallinnon tehtävänä on teknisten palvelujen tuottaminen siten, että ne toteutetaan taloudellisesti ja oikea-aikaisesti.

Teknisen johtajan viransijaisuus päättyi 31.1.2016. Uusi tekninen johtaja aloitti 1.4.2016.

Oltiin aktiivisesti mukana Oulun eteläisen alueen liikenneturvallisuustyössä, jossa on yhteensä 15 kuntaa.

Tekninen toimisto

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	1 275	1 260	1 358	-98
Toimintamenot	-54 362	-57 176	-51 865	-5 311
Toimintakate	-53 087	-55 916	-50 507	-5 409
Laskennalliset erät	-2 590		-1 939	1 939
Netto	-55 677	-55 916	-52 446	-3 470

Rakennuskaavoitus

Ei hankkeita.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa, että rakentaminen kunnassa tapahtuu annettujen lakien ja asetusten määräämissä puitteissa. Kalajoen kaupungilta ostettiin aluearkkitehtipalvelut, johon saatiin avustusta ympäristöministeriöltä. Teknisen johtajan työ jakautui siten, että 35 % oli rakennustarkastusta ja siihen liittyvää neuvontaa ja 65 % teknisen toimen muita töitä.

Rakennuslupia myönnettiin 16 kpl ja toimenpidelupia 7 kpl.

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos kpl 2015/16
Rakennusluvat	7	15	16	9
Toimenpideluvat	8	10	7	-1
Henkilöstö	1	1	1	

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	2 934	3 900	6 191	-2 291
Toimintamenot	-23 225	-28 951	-22 610	-6 341
Toimintakate	-20 291	-25 051	-16 419	-8 632
Laskennalliset erät	-1 710		-1 315	1 315
Netto	-22 000	-25 051	-17 734	-7 317

Ympäristönsuojelu

Kunnan ympäristönsuojelutehtävät ovat lakisääteisiä, lähinnä lupakäsittelyyn, tiedottamiseen ja valistamiseen liittyviä. Tehtävänä on edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tehtävät perustuvat pääsääntöisesti ympäristönsuojelu-, vesi-, vesihuolto-, maa-aines-, jäte- ja luonnonsuojelulakeihin sekä niiden nojalla annettuihin asetuksiin ja valtioneuvoston päätöksiin.

Merijärven kunnan ympäristösuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristösihteerin palvelut ostettiin helmikuusta 2016 alkaen Ylivieskan kaupungilta. Ympäristösihteeri oli vuoden aikana Merijärvellä 19 työpäivää. Nitraattiasetuksen mukaisia lannan patterointi-ilmoituksia tarkastettiin vuoden aikana 6 kpl. Vuoden aikana kunnassa ei tullut vireille uusia ympäristölupia eikä maa-aineslupia. Vuoden aikana päättyi kaksi maa-aineslupaa, joista toisen jälkihoitotyöt ovat vielä kesken. Vuoden lopussa kunnassa oli voimassa olevia maa-aineslupia 2 kpl. Kaikki lupa-alueet tarkastettiin vuoden 2016 aikana.

Ympäristönsuojelun toimintamenot olivat ennakoitua suuremmat, koska ympäristösihteerin työpäivien määrä Merijärvellä oli aikaisempaa suurempi.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	2 462	1 700	1 299	401
Toimintamenot	-3 252	-3 490	-7 753	4 263
Toimintakate	-790	-1 790	-6 454	4 664
Laskennalliset erät	-604		-337	337
Netto	-1 394	-1 790	-6 791	5 001

Pelastustoimi

Jokilaaksojen pelastuslaitos järjesti ja tuotti lainsäädännön sekä kuntien siltä edellyttämät palvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja tehtävien edellyttämällä laatutasolla. Pelastustoimen tehtäviä tuotetaan lähellä kuntalaisia vapaaehtoistoimintaa hyödyntäen. Merijärven paloaseman toimintavastuu oli Ylivieskan palopäälliköllä.

Yhteistoimintasopimuksen mukaiset kuntien maksuosuudet nostivat toimintamenoja edellisvuodesta.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot				
Toimintamenot	-81 193	-83 840	-83 365	-475
Toimintakate	-81 193	-83 840	-83 365	-475
Poistot				
Netto	-81 193	-83 840	-83 365	-475

Asuinrakennukset

Kunnan omistuksessa oli alkuvuonna yhteensä 52 vuokra-asuntoa, joista yksi omakotitalo myytiin kesällä. Asuinkiinteistöihin tehtiin tarvittavia vuosikorjauksia. Töiden suunnittelulla ja toteuttamisajankohdan valinnalla on ratkaiseva merkitys kustannusten kurissa pitämiseen.

Vuokria korotettiin maaliskuun alussa. Osa asunnoista oli kuitenkiin tyhjillään jonkin aikaa ja yksi vuokra-asunto myytiin, joten asuinrakennusten osalta toimintatulot alittuivat hiukan arvioidusta.

Asuinrakennusten osalta toimintamenot alittuivat. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset olivat ennakoitua pienemmät.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	214 656	215 080	214 635	445
Toimintamenot	-91 897	-104 644	-85 616	-19 028
Toimintakate	122 758	110 436	129 019	-18 583
Poistot	-64 009	-65 038	-65 385	347
Laskennalliset erät	-10			
Netto	58 739	45 398	63 634	-18 236

Hallinto- ja laitosrakennukset

Hallinto- ja laitosrakennuksiin kuuluvat kunnanvirasto, koulu, Kilpukka, kirjasto, Salmenranta, terveysasema, ryhmäperhepäiväkoti, nuorisotoimisto, Ristivuoren maja, Tähjän kotiseututalo ja museo.

Terveysasema, Salmenranta ja ryhmäperhepäiväkoti on vuokrattu Kalajoen kaupungille sosiaali- ja terveystoimen käyttöön.

Hallintorakennusten toimintatulot toteutuivat ennakoidusti. Toimintatulot koostuvat lähinnä vuokrista. Toimintamenot olivat hiukan ennakoitua pienemmät.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	240 894	226 218	226 114	104
Toimintamenot	-490 809	-487 915	-477 404	-10 511
Toimintakate	-249 915	-261 697	-251 289	-10 408
Poistot	-35 511	-35 271	-33 666	-1 605
Laskennalliset erät	-37 303		-37 130	37 130
Netto	-322 729	-296 968	-322 086	25 118
Sisäiset netto	288 907	296 968	289 332	7 636

Muut rakennukset

Muihin kiinteistöihin kuuluvat teollisuushalli, huoltoaseman kiinteistö, Rahakulman yksi osake, Säästötalon kaksi osaketta, Mäkelän halli, Purontien halli ja Pyhänkosken kioski.

Toimintatulot alittivat talousarvion. Tulojen poikkeama johtui etenkin teollisuushallin vuokralaisen tekemistä hallin kunnostus/muutostöistä, jotka hyvitettiin vuokramaksuissa.
Toimintamenot pysyivät hyvin ennakoidussa.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	114 545	114 360	103 463	10 897
Toimintamenot	-87 096	-89 539	-92 186	2 647
Toimintakate	27 449	24 821	11 277	13 544
Poistot	-67 112	-65 841	-67 112	1 271
Laskennalliset erät	-169		-126	126
Netto	-39 833	-41 020	-55 961	14 941

KIINTEISTÖT YHTEENSÄ

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	570 142	555 658	544 748	10 910
Toimintamenot	-675 624	-705 298	-655 741	-49 557
Toimintakate	-105 482	-149 640	-110 993	-38 647
Poistot	-166 633	-166 150	-166 163	13
Laskennalliset erät	-37 824		-37 256	37 256
Netto	-309 938	-315 790	-314 412	-1 378
Sisäiset netto	280 582	291 228	282 789	8 439
Ulk. ja sis. netto	-29 356	-24 562	-31 623	7 061

Liikenneväylät

Merijärven kunta aurauttaa jokaiseen merijärviseen vakituisesti asuttuun talouteen tiet ilmaiseksi. Yksityisteille myönnettiin kesäkunnossapitoavustusta 10 973 euroa. Kaavateiden korjauksiin käytettiin ennakoitua vähemmän rahaa.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	1 408	1 260	2 623	-1 363
Toimintamenot	-86 245	-79 903	-74 163	-5 740
Toimintakate	-84 837	-78 643	-71 539	-7 104
Poistot	-31 443	-23 880	-16 391	-7 489
Laskennalliset erät	-14 171		-11 299	11 299
Netto	-130 450	-102 523	-99 229	-3 294

Puistot ja muut alueet

Puistot ja muut alueet sisältää kaava-alueella olevat puistot sekä kunnan omistamat metsät. Kunta myi vuoden aikana metsää ennakoitua enemmän. Toimintamenoissa näkyy metsän myynnin korjuukustannukset.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	60 779	5 300	22 342	-17 042
Toimintamenot	-55 539	-27 968	-33 931	5 963
Toimintakate	5 240	-22 668	-11 588	-11 080
Poistot	-2 398	-2 135	-3 513	1 378
Laskennalliset erät	-4 138		-2 189	2 189
Netto	-1 296	-24 803	-17 290	-7 513

Jätehuolto

Merijärven kunta kuuluu osakkaana kuntien omistamaan Vestia Oy:n jäteyhtiöön, jonka omistaa 16 alueen kuntaa. Jätehuollon viranomaistehtävät hoitaa Jokilaaksojen jätelautakunta, jossa on edustaja jokaisesta alueen kunnasta. Asukkaita alueella on noin 100 000 henkilöä. Jätteenkäsittelystä aiheutuvat kustannukset on jaettu kiinteistökohtaisesti vuodesta 2011 alkaen.

Konekeskus

Konekeskuksella on traktori, ajettavia ruohonleikkureita 3 kpl ja muuta pienkalustoa, joilla hoidetaan pihat, puistot, liikenneväylien kunnossapitoa, sekä vesi- ja viemärilaitoksen töitä. Kiinteistöjen hoidon ja vesi- ja viemärilaitoksen töiden kannalta traktori ja nykyinen kalusto on välttämätöntä.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	36 301		60	-60
Toimintamenot	-23 003	-16 117	-13 654	-2 463
Toimintakate	13 298	-16 117	-13 594	-2 523
Poistot	-3 785	-7 570	-7 570	
Laskennalliset erät	4 529		-2 021	2 021
Netto	14 042	-23 687	-23 185	-502

Liikunta-alueet

Sisältää liikunta-alueen hoitajan palkat sekä niiden kunnossapitoon tarvittavien aineiden ja tarvikkeiden kustannukset.

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot				
Toimintamenot	-8 552	-13 157	-10 110	-3 047
Toimintakate	-8 552	-13 157	-10 110	-3 047
Laskennalliset erät	-817		-1 033	1 033
Netto	-9 369	-13 157	-11 143	-2 014
Sisäiset netto	8 552	13 157	10 110	3 047

Tekninen osasto yhteensä

Teknisen toimen toimintatulot toteutuivat hiukan ennakoitua suurempina. Toimintamenot olivat ennakoitua pienemmät.

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatulot	675 301	569 078	578 621	-9 543
Toimintamenot	-1 010 994	-1 015 900	-953 190	-62 710
Toimintakate	-335 693	-446 822	-374 569	-72 253
Poistot	-204 258	-199 735	-193 637	-6 098
Laskennalliset erät	-57 324		-57 390	57 390
Netto	-597 276	-646 557	-625 596	-20 961
Sisäiset netto	287 609	303 205	290 463	12 742
Ulk. + sis. netto	-309 666	-343 352	-335 133	-8 219

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muu-tokset	TA muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATULOT					
Myyntituotot	869 650		869 650	854 665	14 985
Maksutuotot	29 850		29 850	27 042	2 808
Tuet ja avustukset	53 600		53 600	32 395	21 205
Muut toimintatuotot	551 388		551 388	539 837	11 551
TOIMINTATULOT	1 504 488	0	1 504 488	1 453 940	50 548
Valmistus omaan käyttöön				0	0
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut	-2 142 785		-2 142 785	-2 120 497	-22 288
Palvelujen ostot	-4 754 646		-4 754 646	-4 603 121	-151 525
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 102 850		-1 102 850	-1 021 620	81 230
Avustukset	-68 400		-68 400	-58 744	-9 656
Muut toimintakulut	-61 665		-61 665	-65 057	5 628
TOIMINTAMENOT	-8 130 346	0	-8 130 346	-7 869 126	-261 220
TOIMINTAKATE	**-6 625 858**	**0**	**-6 625 858**	**-6 415 186**	**-210 672**
Verotulot	2 800 000		2 800 000	2 484 021	315 979
Valtionosuudet	4 000 000		4 000 000	4 039 262	39 262
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	760		760	761	-1
Muut rahoitustuotot	113 485		113 485	147 934	-3 445
Korkokulut	-35 000		-35 000	-25 115	- 9 885
Muut rahoituskulut	-2 400		-2 400	-9 820	7 420
Rahoitustuotot ja -kulut	76 845		76 845	122 889	46 044
VUOSIKATE	**250 987**	**0**	**250 987**	**230 986**	**-20 001**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-382 922		-382 922	-383 859	937
Poistot ja arvonalentumiset	-382 922		-382 922	-383 859	937
TILIKAUDEN TULOS	**-131 935**	**0**	**-131 935**	**-152 872**	**20 937**
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	**-131 935**	**0**	**-131 935**	**-152 872**	**20 937**

Verotulojen erittely

VEROTULOT	Alkuperäinen talousarvio	TA-muu-tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	2 530 000	0	2 530 000	2 178 473	351 527
Osuus yhteisöveron tuotosta	80 000	0	80 000	107 899	-27 899
Kiinteistövero	190 000	0	190 000	197 647	-7 647
YHTEENSÄ	2 800 000	0	2 800 000	2 484 020	315 980

Valtionosuuksien erittely

VALTIONOSUUDET	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns.yhden putken) valtionosuus, ml tasaukset				4 244 003	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-204 741	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
YHTEENSÄ	4 000 000	0	4 000 000	4 039 262	-39 262

2.3 Investointiosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUS					
Muut pitkävaikutteiset menot					
Menot	6 000	0	6 000	0	6 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	6 000	0	6 600	0	6 000

Lupapiste-palvelun käyttöönotto ei toteutunut.

Koivupuhdon koulu

Menot	19 275	0	19 275	19 274	-1
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	19 275	0	19 275	19 274	-1

Av-välineitä ja oppilaskalusteita.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Maa-alueet

Menot	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	427	427
Netto	0	0	0	427	427

Rantakumpu-nimisen tilan myyminen. Kiinteistötunnus 483-401-10-47.

Uusi rivitalo

Menot	225 000	0	225 000	0	225 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	225 000	0	225 000	0	225 000

Uuden rivitalon rakentaminen asemakaava-alueelle ei toteutunut.

Rantakumpu, Kunnantie 2

Menot	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	21 596	21 596
Netto	0	0	0	21 596	21 596

Rantakumpu-nimisen tilan myyminen (rakennuksen osuus).

Palvelukeskus Salmenranta

Menot	500 000	0	500 000	29 713	470 287
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	500 000	0	500 000	29 713	470 287

Salmenrantaan teetettiin kuntotutkimus. Käynnistettiin korjauksen pää- ja arkkitehtisuunnittelu sekä teetettiin korjauksen kustannusarvio.

Kunnantoimisto

Menot	30 000	0	30 000	20 423	9 577
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	30 000	0	30 000	20 423	9 577

Lämmitysjärjestelmä muutettiin öljylämmityksestä maalämpöön.

Asemakaavatiet

Menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	10 000	0	10 000	0	10 000

Taajama-alueen elohopeahöyrylamppuja ei vaihdettu suurpainenatriumvalaisimiin.

Skeittiparkki

Menot	27 300	0	27 300	32 748	-5 448
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	27 300	0	27 300	32 748	-5 448

Koivupuhdon koulun piha-alueelle tenniskentän viereen rakennettiin skeittiparkki. Hanke saatetaan loppuun vuoden 2017 aikana, jolloin saadaan myös hankkeelle myönnetty avustus.

Ristivuoren ladut

Menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	10 000	0	10 000	0	10 000

Latupohjien kunnostus siirrettiin seuraavalle vuodelle

Vesijohtoverkosto

Menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	10 000	0	10 000	0	10 000

Talojohtojen rakentamiskustannukset olivat niin pienet, että ne on kirjattu käyttötalouteen.

Viemäriverkosto

Menot	80 000	0	80 000	0	80 000
Tulot	21 000	0	21 000	0	21 000
Netto	59 000	0	59 000	0	59 000

Jätevedenpuhdistamon bioroottorin hankinta siirrettiin seuraavalle vuodelle.
Viemäriverkoston rakentamiskust. olivat niin pienet, että ne on kirjattu käyttötalouteen.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	250 987	0	250 987	230 986	20 001
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korj.erät		0		-968	968
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-917 575	0	-917 575	-102 158	-815 417
Rahoitusosuudet inv.menoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykk.					
luovutustulot		0		22 023	-22 023
Toiminta ja investoinnit, netto	-666 588	0	-666 588	149 883	-516 705
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
muille					
Antolainasaamisten vähen-		0		1 500	-1 500
nykset muilta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300 000	0	300 000	300 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-276 216	0	-276 216	-276 216	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen				166 045	

2.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Alkuperäinen TA	TA:n muutokset	TAmuutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA					
HALLINTO-OSASTO menot	**370 172**	**0**	**370 172**	**351 318**	**-18 854**
HALLINTO-OSASTO tulot	8 900	0	8 900	8 525	375
ELINKEINOPALVELUT					
Elinkeinotoimi menot	**36 340**	**0**	**36 340**	**14 898**	**-21 442**
Maaseututoimi menot	**41 965**	**0**	**41 965**	**38 695**	**-3 270**
SOSIAALI- JA TERVEYS-TOIMI					
Sosiaalitoimi menot	**1 696 285**	**0**	**1 696 285**	**1 602 542**	**-93 743**
Sosiaalitoimi tulot	12 000	0	12 000	8 828	3 172
Terveystoimi menot	**2 450 990**	**0**	**2 450 990**	**2 473 188**	**22 198**
Terveystoimi tulot		0	0	0	0
SIVISTYSOSASTO					
Sivistyslautakunta menot	**1 790 310**	**0**	**1 790 310**	**1 749 031**	**-41 279**
Sivistyslautakunta tulot	235 560	0	235 560	251 878	-16 318
Vapaa-aikalautakunta menot	**148 727**	**0**	**148 727**	**118 631**	**-30 096**
Vapaa-aikalautakunta tulot	50 750	0	50 750	8 429	42 321
TEKNINEN TOIMI					
Tekninen lautakunta menot	**1 015 900**	**0**	**1 015 900**	**953 190**	**-62 710**
Tekninen lautakunta tulot	569 078	0	569 078	578 139	-9 061
VESI- JA VIEMÄRIL. menot	105 487	0	105 487	115 084	9 597
VESI- JA VIEMÄRIL. tulot	146 060	0	146 060	152 583	-6 523
VESI- JA VIEMÄRIL. netto	**40 573**	**0**	**40 573**	**37 499**	**-3 074**
POLTTOAINEJAKELU menot	475 400	0	475 400	445 744	-29 656
POLTTOAINEJAKELU tulot	491 200	0	491 200	456 407	34 793
POLTTOAINEJAKELU netto	**15 800**	**0**	**15 800**	**10 663**	**-5 137**
TULOSLASKELMAOSA					
Verotulot	2 800 000	0	2 800 000	2 484 020	315 980
Valtionosuudet	4 000 000	0	4 000 000	4 039 262	-39 262
Korkotulot	760	0	760	761	-1
Muut rahoitustulot	173 718	0	173 718	147 934	25 784
Korkomenot	35 000	0	35 000	25 114	-9 886
Muut rahoitusmenot	2 400	0	2 400	18 861	16 461
Yhteensä (vuosikate)	**250 987**	**0**	**250 987**	**221 922**	**-29 065**

INVESTOINTIOSA					
Kunnanhallitus menot	**25 275**	**0**	**25 275**	**19 274**	**-6 001**
Kunnanhallitus tulot	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta menot	**892 300**	**0**	**892 300**	**82 884**	**-809 416**
Tekninen lautakunta tulot	42 840	0	0	22 023	22 023
RAHOITUSOSA					
Talousarviolainojen otto	**300 000**	0	**300 000**	**300 000**	**0**
Talousarviolainojen maksu	276 216	0	276 216	276 216	0

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	2016	2015
Toimintatuotot		
Myyntituotot	854 664,76	937 753,49
Maksutuotot	27 042,43	27 739,51
Tuet ja avustukset	32 395,22	26 615,28
Muut toimintatuotot	539 837,34	600 955,66
Toimintatuotot yhteensä	1 453 939,75	1 593 063,94
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 590 887,76	-1 593 123,93
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-476 048,92	-500 553,23
Muut henkilösivukulut	-53 560 50	-52 555,00
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-3 942 926,62	-4 225 481,09
Muiden palvelujen ostot	-660 280,81	-681 899,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 021 619,91	-1 009 460,41
Avustukset	-58 744,25	-48 386,81
Muut toimintakulut	-65 057,26	-73 829,75
Toimintakulut yhteensä	-7 869 126,03	-8 185 289,35
TOIMINTAKATE	**-6 415 186,28**	**-6 592 225,41**
Verotulot	2 484 020,62	2 782 421,62
Valtionosuudet	4 039 262,00	3 917 092,00
Rahoitustuotot ja -menot:		
Korkotuotot	761,25	776,15
Muut rahoitustuotot	147 934,15	173 718,57
Korkokulut	-25 114,84	-30 958,59
Muut rahoituskulut	-9 820,09	-12 778,19
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	122 889,72	130 757,94
VUOSIKATE	**230 986,06**	**238 046,15**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk.poistot	-383 858,64	-400 158,54
Tilikauden tulos	**-152 872,58**	**-162 112,39**
Tilikauden yli-/alijäämä	**-152 872,58**	**-162 112,39**

3.2 Rahoituslaskelma

	2016	2015
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulorahoitus		
Vuosikate	230 986,06	238 046,15
Tulorahoituksen korjauserät	-968,81	390,12
Tulorahoitus yhteensä	230 017,25	238 436,27
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-102 158,82	-243 317,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22 023,56	138 205,15
Investoinnit yhteensä	-80 135,26	-105 502,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	149 881,99	133 324,34
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	1 500,00	1 500,00
Antolainaukset yhteensä		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300 000,00	500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-276 216,29	-276 216,29
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lainakannan muutokset yhteensä	23 783,71	223 783,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 898,08	-5 834,98
Saamisten muutos	-6 537,94	3 708,18
Korottomien velkojen muutos	280 572,60	-97 441,46
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	269 136,58	-99 568,26
Rahoituksen rahavirta	294 420,29	322 507,74
RAHAVAROJEN MUUTOS	444 302,28	179 225,67
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 074 393,08	2 630 090,80
Rahavarat 1.1.	2 630 090,80	2 450 865,13
Rahavarojen muutos	444 302,28	179 225,67

3.3 Tase

VASTAAVAA	2016	2015
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Muut pitkävaikutteiset menot	4 672,36	5 123,86
2. Tietokoneohjelmistot	2 208,05	10 475,94
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	**6 880,41**	**15 599,80**
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	554 114,35	554 541,56
2. Rakennukset	4 829 322,00	5 054 363,79
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	559 318,90	619 779,70
4. Koneet ja kalusto	131 955,73	140 061,11
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		44 415,17
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	**6 074 710,98**	**6 368 746,16**
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	1 794 996,77	1 794 996,77
3. Muut lainasaamiset	74 750,34	76 250,34
Sijoitukset yhteensä	**1 869 747,11**	**1 871 247,11**
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	24 561,76	17 736,37
5. Ennakkomaksut		1 927,31
Vaihto-omaisuus yhteensä	**24 561,76**	**19 663,68**
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	132 511,09	84 181,69
3. Muut saamiset	13 588,87	48 356,31
4. Siirtosaamiset	4 676,38	11 700,40
Saamiset yhteensä	**150 776,34**	**144 238,40**
III Rahoitusarvopaperit		
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 618 310,54	2 488 321,06
Rahoitusarvopaperit yhteensä	**2 618 310,54**	**2 488 321,06**
IV Rahat ja pankkisaamiset	456 082,54	141 769,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**11 201 069,68**	**11 049 585,95**

VASTATTAVAA	2016	2015
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	4 196 226,48	4 196 226,48
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 059 738,69	3 221 851,08
VI Tilikauden yli-/alijäämä	-152 872,58	-162 112,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**7 103 092,59**	**7 255 965,17**
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 663 929,72	2 020 848,01
3. Lainat julkisyhteisöiltä	30 000,00	60 000,00
7. Muut velat	141 135,31	142 474,91
Pitkäaikainen yhteensä	**1 835 065,03**	**2 223 322,92**
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 086 918,29	646 216,29
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	30 000,00
5. Saadut ennakot	9 154,32	6 291,83
6. Ostovelat	839 038,14	602 972,78
7. Muut velat	37 878,98	46 134,01
8. Siirtovelat	289 922,33	238 682,95
Lyhytaikainen yhteensä	**2 262 912,06**	**1 570 297,86**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**11 201 069,68**	**11 049 585,95**

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 214	4 528
Toimintakulut	-10 765	-10 958
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	3
Toimintakate	**-6 551**	**-6 427**
Verotulot	2 484	2 782
Valtionosuudet	4 342	3 917
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 158	1
Muut rahoitustuotot	158	180
Korkokulut	-27	-34
Muut rahoituskulut	-10	-13
Vuosikate	**397**	**406**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-542	-541
Tilikauden yli- ja alipariarvot		-1
Arvonalentumiset		
Tilikauden tulos	**-145**	**-136**
Tilinpäätössiirrot		5
Tilikauden verot	-1	
Laskennalliset verot	-1	
Vähemmistöosuudet	-1	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**-148**	**-131**

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	397	406
Tilikauden verot	-1	
Tulorahoituksen korjauserät	34	-14
Toiminnan rahavirta	**430**	**392**
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-252	-402
Rahoitusosuudet inv.menoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22	143
Investointien rahavirta	**-230**	**-259**
Toiminnan ja investointien rahavirta	200	133
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1	
Antolainasaam vähennys	1	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik lainojen lisäys	408	504
Pitkäaik lainojen vähennys	-342	-333
Lyhytaik lainojen muutos	-3	-75
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muut		
Toimeksiant varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	-4
Saamisten muutos	-8	3
Korottomien velkojen muutokset	267	-84
Rahoituksen rahavirta	**317**	**12**
Rahavarojen muutos	**517**	**145**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 390	2 923
Rahavarat 1.1.	2 873	2 778

Konsernitase (1.000 €)

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	41	49
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2
Ennakkomenot	7	7
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	566	567
Rakennukset	5 990	6 221
Kiinteät rakenteet ja laitteet	571	633
Koneet ja kalusto	350	364
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	83	79
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	594	594
Osakkeet ja osuudet	155	399
Muut lainasaamiset	80	68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	21	13
Muut toimeksiantojen varat		8
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	51	43
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Valmiit tuotteet/tavarat	0	2
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Ennakkomaksut	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	468	337
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	92
Siirtosaamiset	0	34
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 667	2 512
Muut arvopaperit		22
Rahat ja pankkisaamiset	773	388
YHTEENSÄ	**12 421**	**12 438**

	2016	2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 196	4 196
Osakepääoma	0	0
Liittymismaksurahasto	0	0
Arvonkorotusrahasto	20	20
Muut omat rahastot	61	346
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 955	3 068
Tilikauden yli-/alijäämä	-146	-142
VÄHEMMISTÖOSUUDET	59	35
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	9
Vapaaehtoiset varaukset	11	11
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	138	103
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	21	13
Lahjoitusrahastojen pääomat		2
Muut toimeksiantojen pääomat		7
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 163	2 335
Lainat julkisyhteisöiltä		145
Muut velat	141	142
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 138	741
Lainat julkisyhteisöiltä		9
Saadut ennakot		7
Ostovelat	1 664	716
Muut velat		85
Siirtovelat		591
YHTEENSÄ	**12 421**	**12 438**

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa (KuntaL 68 § ja KPL 3:2 §). Niiden mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

4.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus
Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Omistusosakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

4.3 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2016	2015
Hallinto- ja elinkeino-osasto	464 934	475 640
Sosiaali- ja terveysosasto	8 828	8 879
Sivistysosasto	260 306	284 440
Tekninen osasto	578 620	675 301
Vesi- ja viemärilaitos	141 250	148 804
Yhteensä	**1 453 940**	**1 593 064**

Verotulojen erittely	2016	2015
Kunnan tulovero	2 178 473	2 489 481
Osuus yhteisöveron tuotosta	107 899	103 525
Kiinteisövero	197 647	189 416
Verotulot yhteensä	**2 484 020**	**2 782 422**

Valtionosuuksien erittely	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	**4 251 035**	**4 151 533**
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 464 312	1 468 604
Järjestelmämuutosten tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-211 773	-234 441
Valtionosuudet yhteensä	**4 039 262**	**3 917 092**

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistosuunnitelma on käsitelty kunnanvaltuustossa 30.10.2013 § 38.

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto ohje	Menojäännös ohje	Poistoaika vuosi / %
Kehittämismenot	2-5 v	ei suositella	5 v
Aineettomat oikeudet	5-20 v	ei suositella	5 v
ATK-ohjelmistot	2-5 v	ei suositella	5 v

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		Ei poisteta
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 v	5-10 %	40 v
Kilpukka			50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 v	10-15 %	30 v
Talousrakennukset	10-20 v	15-20 %	15 v
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 v	10-15 %	30 v
Asuinrakennukset	30-50 v	5-10 %	40 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	15-20 v	15-20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 v	10-25 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	30-40 v	7-10 %	10 %
Viemäriverkosto	30-40 v	7-10 %	10 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	4-7 v	25-30 %	10 v
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 v	25-30 %	10 v
Muut kevyet koneet	5-10 v	25-30 %	10 v
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 v	30-40 %	5 v
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukaan		Käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		Ei poisteta
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa		Ei poisteta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on **alle 2 600 €**, rakennusten osalta **alle 8 000 €**, kirjataan vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Vuosina 2015-2019:	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	392 817
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	500 635
Ero (€)	-107 818
Ero %	-21

Olennaisena poikkeamana voidaan pitää 10 %:n tai sitä suurempaa erotusta.

4.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 2016

	Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat yhteensä	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 600	15 600	554 542	5 054 364
Lisäykset tilikauden aikana				50 136
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			427	20 628
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	8 719	8 719		254 550
Arvonalenn.ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 881	6 881	554 115	4 829 322
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	**6 881**	**6 881**	**554 115**	**4 829 322**

	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Aineelliset yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	619 780	140 061		6 368 747
Lisäykset tilikauden aikana	32 748	19 274		102 159
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				21 055
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	93 209	27 380		375 139
Arvonalenn.ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	559 319	131 956		6 074 712
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	**559 319**	**131 956**	**0**	**6 074 712**

Pysyvien vastaavien sijoitukset 2016

Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhty-mä osuudet	Osakkuusyh-teisöosakk.	Muut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	322 228	760 263	704 125	130 504	1 917 120
Lisäykset tilikauden aikana			685	104	789
Vähennykset tilikaudella			-122 912		-122 912
Siirrot erien välillä					0
Arvonalenn.ja niiden palautukset					0
Poistamaton hankintameno 31.12.	322 228	760 263	581 898	130 608	1 794 997
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	**322 228**	**760 263**	**581 898**	**130 608**	**1 794 997**

Muut lainasaamiset	Saamiset konserniyht.	Saamiset vky:ltä	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 750	68 500	77 750
Lisäykset tilikauden aikana			
Vähennykset tilikaudella		-1 500	-1 500
Siirrot erien välillä			
Arvonalenn.ja niiden palautukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 750	67 000	76 250
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	**7 750**	**67 000**	**74 750**

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
Tytäryhteisöt				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
As Oy Merijärven Isopelto	Merijärvi	85,29 %	85,29 %	257	28	
Ristivuori Oy	Merijärvi	66,60 %	66,60 %	18	6	
Merijärven Kehityskeskus Oy	Merijärvi	100 %	100 %	49	0	
Kuntayhtymät						
P-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	0,41 %	0,41 %	641	888	22
Raahen koulutuskuntayhtymä	Raahe	3,11 %	3,11 %	285	77	-6
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	Oulu	0,27 %	0,27 %	3	3	1
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy M:ven Säästötalo	Merijärvi	42,64 %				
As Oy M:ven Sotaveteraanit	Merijärvi	n. 20 %				
As Oy M:ven Kivipelto	Merijärvi	43,63 %				
As Oy M:ven Aliininpuisto	Merijärvi	21,88 %				
As Oy Merijärven Katajanmarja	Merijärvi	21,97 %				
As Oy Merijärven Pihlajanmarja	Merijärvi	54,03 %				

Rahoitusarvopaperit

	2016	2015
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta 31.12.	2 779 854	2 677 868
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 618 310	2 488 321
Erotus	161 544	189 547

4.5. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely	**2016**	**2015**
Peruspääoma 1.1.	4 196 226	4 196 226
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-
Peruspääoma 31.12.	4 196 226	4 196 226
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 059 738	3 221 851
Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-152 872	-162 112
Oma pääoma yhteensä	7 103 092	7 255 965

Myöh. kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat	**2016**	**2015**
- Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 238 333	511 102

Muiden velkojen erittely	**2016**	**2015**
- Liittymismaksut	107 595	105 395
- Liittymismaksut vky	29 940	37 080

Olennaiset siirtovelat	**2016**	**2015**
- Lomapalkkajaksotus	161 752	167 744
- Korkojaksotus	6 113	8 145
- Kalajoen kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi	19 132	14 208
- Verovelka	56 131	

4.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	**2016**	**2015**
Takaus Merijärven vanhustenkotiyhdistykselle	383 387	384 087
Takaus Vestia Oy	59 101	64 756
Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	5 484 234	5 484 234
- mahdollista vastuuta kattava osuus rahastosta	3 908	3 908
As Oy Merijärven Isopelto	25 000	25 000

4.7 Henkilöstöä ja tilintarkastusta koskevat liitetiedot

Merijärven kunnan palveluksessa oli kertomusvuoden lopulla yhteensä 45 henkilöä, joista 39 oli vakinaisia ja 6 määräaikaisia ja sijaisia.

Kunnan henkilöstö 31.12.2016

OSASTO	Virkasuhde	Työsuhde	Yhteensä
Vakinaiset			
Hallinto- ja elinkeinotoimi	2,00	1,50	3,50
Sivistystoimi	14,55	7,34	21,89
Tekninen toimi	-	7,95	7,95
Yhteensä	**16,55**	**16,79**	**33,34**
Muut			
Määräaikaiset	6,89	-	6,89
Työllistetyt	-	-	-
Yhteensä	**6,89**	**-**	**6,89**

Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2016

-25	25-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-	Yhteensä
0	1	2	5	5	9	8	5	4	**39**
0 %	2,6 %	5,1 %	12,8 %	12,8 %	23,1 %	20,5 %	12,8 %	10,3 %	100 %

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 49 vuotta (vuonna 2015: 47,5 vuotta).

Henkilöstön palkkamenot vuonna 2016 olivat 1 590 887 €, jossa oli laskua edelliseen vuoteen 0,1 %. Henkilöstökulut kaikkineen olivat 2 120 497 €. Henkilöstökulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 %.

Merijärven kunnan palkkamenojen kehitys 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Hallinto- ja elinkeino-osasto	148 976	155 567	155 089	159 995	151 198
Sosiaali- ja terveysosasto	41 101	-	-	-	-
Sivistysosasto	1 100 618	1 132 034	1 153 591	1 158 710	1 191 455
Tekninen osasto	224 183	273 429	271 815	274 485	267 688
Vesi- ja viemärilaitos	9 822	10 478	11 055	10 864	10 899
Yhteensä	**1 524 700**	**1 571 508**	**1 591 550**	**1 604 054**	**1 621 240**

Sijaisten palkkamenot 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Menot	165 415	171 004	129 962	134 107	152 469
Muutos-%	113	3	-24	3,2	13,7

Kunnan henkilökunnan sairauden johdosta tapahtuvat poissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 40 %:lla. Lapseen liittyvät poissaolot vähenivät. Palkattomia poissaoloja oli vuonna 2016

Kunnan henkilökunnan sairauden johdosta tapahtuvat poissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 40 %:lla. Lapseen liittyvät poissaolot vähenivät. Palkattomia poissaoloja oli vuonna 2016 yhteensä 782 kalenteripäivää, josta 472 pv lapsen hoitovapaita ja 207 pv teknisen johtajan virkavapaus.

Poissaolot kalenteripäivinä

Osasto	Sairausloma	Työtapaturma	Yhteensä 2016	Yhteensä 2015	Muutos 15-16
Hallinto- ja elinkeino-osasto	270	-	270	64	322 %
Sivistysosasto	266	-	266	261	2 %
Tekninen osasto	80	-	80	116	-31 %
Yhteensä	**616**	**-**	**616**	**441**	**40 %**

Lapseen liittyvät poissaolot ja palkattomat poissaolot

Osasto	Lapseen liittyvät poissaolot		Palkattomat poissaolot	
	2016	2015	2016	2015
Hallinto- ja elink. osasto	-	2		-
Sivistysosasto	9	9		573
Tekninen osasto	-	1		209
Yhteensä	**9**	**12**	**282**	**782**

Kunnan henkilökunnasta vanhuuseläkkeelle ei siirtynyt ketään vuonna 2016. Eläköityminen kasvaa lähivuosien aikana, mutta vauhti ei ole hälyttävää. Työelämässä on mahdollista pysyä 68-vuotiaaksi saakka.

Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemisessa siirryttiin uuteen järjestelmään vuonna 2014. Henkilöstölle tarjottiin 50 €:n arvosta liikunta- ja kulttuuriseteleitä (Smartum), jotka voi käyttää valintansa mukaan joko henkisen tai fyysisen hyvinvoinnin edistämiseen. Vaihtoehtoisesti kuittia vastaan maksettiin korkeintaan 50 €/vuosi työntekijän käyttäessä liikunta- tai kulttuuripalvelua.

Tilintarkastuksen palkkiot eriteltyinä:

Tilintarkastajan palkkiot	**2016**	**2015**
Tilintarkastuspalkkiot	3 995 €	2970 €
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 726 €	1464 €
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	**5 721 €**	**4 434 €**

Puolueverot	**2016**	**2015**
Lisättävä puolueverot	766 €	

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Kirjanpidollisesti eriytetyn taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

5.1.1 Vesi- ja viemärilaitoksen tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
LIIKEVAIHTO	**150 436,74**	**161 923,53**
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan myyntituotot	148 290,24	161 737,53
Muut myyntituotot	2 146,50	186,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-71 271,72	-74 230,85
Palvelujen ostot	-32 184,21	-20 898,67
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 029,25	-10 716,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 908,80	-1 855,26
Muut henkilösivukulut	-369,82	-348,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk.poistot	-36 619,79	-36 619,79
Liiketoiminnan muut kulut		536,01
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**-800,35**	**17 789,35**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus jäännöspääomasta	-9 020,49	-7 696,23
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**-9 820,84**	**10 093,12**

5.1.2 Vesi- ja viemärilaitoksen rahoituslaskelma

	2016	2015
Tulorahoitus		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-9 820,84	10 093,12
Poistot ja arvonalentumiset	36 619,79	36 619,79
Rahoitustuotot ja -kulut	9 020, 49	7 696,23
Tulorahoituksen korjauserät, sisäiset tulot –	-11 333,05	-13 119,51
sisäiset menot +	3 926,94	1 633,85
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-0,00	-0,00
Rahoitusomaisuudet inv.menoihin	0,00	0,00
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	**28 413,33**	**42 923,48**
RAHOITUSTOIMINTA		
Liittymismaksujen muutos	2 200,00	1 100,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaik. saamisten muutokset	-57 665,58	31 062,82
Korottomien velkojen muutos kunnalle	4 803,21	
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-23 863,41	-347,07
Rahoitustoiminta netto	26 798,96	31 815,75
VAIKUTUS KUNNAN KASSAVAROIHIN	**1 614,37**	**74 739,23**

5.1.3 Vesi- ja viemärilaitoksen tase

	31.12.2016	31.12.2015
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Muut rakennukset	63 217,38	69 612,40
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Johtoverkostot	241 798,3	272 023,08
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset		
Vesilaitoksen käyttömaksu	77 016,96	27 944,56
Viemärilaitoksen käyttömaksu	15 791,57	7 198,39
	397 824,21	**376 778,43**
Oma pääoma		
Peruspääoma	300 682,86	300 682,86
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-44 141,95	-54 235,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 820,84	10 093,12
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksu ja muut velat	107 595,00	105 395,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	26 309,78	14 842,52
Korottamat velat kunnalle	4 803,21	
Muut velat	12 266,00	
Siirtovelat	130,15	
	397 824,21	**376 778,43**

5.1.4 Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

Vesi- ja viemärilaitos on eriytetty omaksi taseyksiköksi. Puhdasta vettä pystyttiin toimittamaan kaikkiin talouksiin häiriöttä, veden laatu pysyi hyvänä. Kuluttajilta perittiin perusmaksua talousvedestä 62,00 €/liittymä/vuosi ja jätevedestä 49,60 €/liittymä/vuosi. Kulutuksesta perittiin vesimaksua 1,364 €/m^3 ja jätevedestä 1,922 €/m^3. Hinnat sisältävät arvonlisäveron 24 %. Lisäksi perittiin sako- ja umpikaivolietteen käsittelystä 7,44 €/m^3, hinta sisältää arvonlisäveron 24 %.

Vesi- ja viemärilaitoksen uudet taksat tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen. Vesimittareiden lukeminen muutettiin tapahtuvaksi vuoden vaihteessa, kun se ennen oli tapahtunut keväällä. Vesimittarit luettiin joulukuussa 2015 ja lähetettiin tasauslaskut asiakkaille. Laskutuksia tehtiin vuodelle 2015 neljä kolmen sijasta, joten vesi- ja viemärilaitoksen tulot olivat tuolloin normaalia suuremmat.

Vesi- ja viemärilaitoksen toteutuminen, mukana ulkoiset ja sisäiset tapahtumat:

Palvelualueen tavoitteet ja toteutuma	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama
Vesilaitos tulot	128 826	114 870	119 761	-4 891
menot	-69 745	-65 868	-80 539	14 671
Viemärilaitos tulot	33 098	31 190	32 822	-1 632
menot	-45 465	-39 619	-43 566	3 947
Vesi- ja viem. kate	46 713	40 573	28 479	12 094
Poistot	-36 620	-33 675	-36 620	-2 945
Laskennalliset erät	-3 131		-3 000	3 000
Netto	6 963	6 898	-11 141	18 039

5.2 Polttoaineen myynnin tilinpäätöstiedot

Tuloslaskelma

	2016	2015
Liikevaihto	**456 407,68**	**464 050,51**
Liiketoiminnan myyntituotot	456 407,68	464 050,51
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-4 839,86	-5 633,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-440 904,80	-427 700,50
Avustukset yhteisöille	0,00	-250,00
Muut toimintakulut	0,00	-54,41
Rahoitustuotot ja –kulut		
Viivästyskorkotulot	350,75	4 665,54
Viivästyskorkokulut		
Tilikauden tulos	**11 013,77**	**35 077,79**
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	**11 013,77**	**35 077,79**

5.3 Kirjanpidollisesti ja laskennallisesti eriytettyjen taseyksiköiden vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostukseen

TULOSLASKELMA	2016 KUNTA	2016 VESI-JA VIEMÄRIL	2016 HUOLTOASEMA	2016 YHTEENSÄ
Toimintatuotot				
Myyntituotot	257 006,89	141 250,19	456 407,68	854 664,76
Maksutuotot	27 042,43			27 042,43
Tuet ja avustukset	32 395,22			32 395,22
Muut toimintatuotot	539 837,34			539 837,34
Toimintatuotot yhteensä	**856 281,88**	**141 250,19**	**456 407,68**	**1 453 939,75**
Sisäiset tulot				
Valmistus omaan käyttöön				0,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 582 406,97	-10 716,96		-1 593 123,93
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-498 697,97	-1 855,26		-500 553,23
Muut henkilösivukulut	-52 206,34	-348,66		-52 555,00
Palvelujen ostot	-4 568 719,85	-29 647,72	-4 839,86	-4 603 207,43
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-510 833,84	-69 881,27	-440 904,80	-1 021 619,91
Sisäiset ostot		-1 633,85		
Avustukset	-58 744,25			-58 744,25
Muut toimintakulut	-56 036,77	-9 020,49	0,00	-65 057,26
Toimintakulut yhteensä	**7 301 524,02**	**-121 857,35**	**-445 744,66**	**-7 869 126,03**
TOIMINTAKATE	**-6 445 242,14**	**19 392,84**	**10 663,02**	**-6 415 186,28**
Verotulot	2 484 020,62			2 484 020,62
Valtionosuudet	4 039 262,00			4 039 262,00
Rahoitustuotot ja -menot:				
Korkotuotot	761,25			761,25
Muut rahoitustuotot	156 604,16		350,75	156 954,91
Korkokulut	-25 114,84			-25 114,84
Muut rahoituskulut	-9 820,09			-9 820,09
Korvaus jäännöspääomasta *				0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	122 430,48	**0,00**	350,75	122 430,48
VUOSIKATE	**200 470,96**	**19 392,84**	**11 013,77**	**230 877,57**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk.poistot	-347 238,85	-36 619,79		-383 858,64
Tilikauden tulos	-146 767,89	-17 226,95	11 013,77	-152 981,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-146 767,89**	**-17 226,95**	**11 013,77**	**-152 981,07**

* Sisältyy kohtaan muut toimintakulut/ vesilaitos

6. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA, SÄILYTYSAJAT JA TOSITELAJIT VUONNA 2016

Kirjanpitokirja	**Säilytysaika**
Tililuettelot	pysyvästi
Päiväkirja	10 vuotta
Pääkirja	10 vuotta
Talousarvion toteutuminen	10 vuotta
Myyntireskontra	10 vuotta
Ostoreskontra	10 vuotta
Tasekirja	pysyvästi
Tase-erittely -irtolehtinä kansiossa	10 vuotta

Tositelajit

001	Muistiot
003	Vyörytykset
004	Oikaisut tilinavussaldoihin
007	Polttoainejakelu
008	Tiliotetositteet
201	Myyntireskontra, suoritukset
251	Myyntireskontra, viitesuoritukset
301	Palkat
401	Ostoreskontra, suoritukset
403	Ostoreskontra, keskustoimisto
404	Ostoreskontra, koulutoimisto
405	Ostoreskontra, tekninen toimisto
406	Ostoreskontra,vesi- ja viemärilaitos
601	Vesilaskutus
602	Jätevesilaskutus
603	Iltapäiväkerholaskutus
604	Asuinhuoneistojen vuokrat
605	Yrityshuoneistojen vuokrat
606	Koulutilojen vuokrat
607	Ristivuoren majan vuokrat
608	Aterialaskutus
609	Kuntatiedotelaskutus
610	Liikuntahallilaskutus
611	Liittymismaksut
620	Sekalaiset laskut

7. VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Merijärvellä 28/3 2017

Merijärven kunnanhallitus

Kirsti Nivala

Antti Sakko

Heikki Kalapudas

Kari Lahti

Jenna Leppikorpi

Jaana Pudas

Juha Takaeilola

Kari Jokela

8. TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Merijärvellä 21/4 2017

Risto Hyvönen JHTT, HT